

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

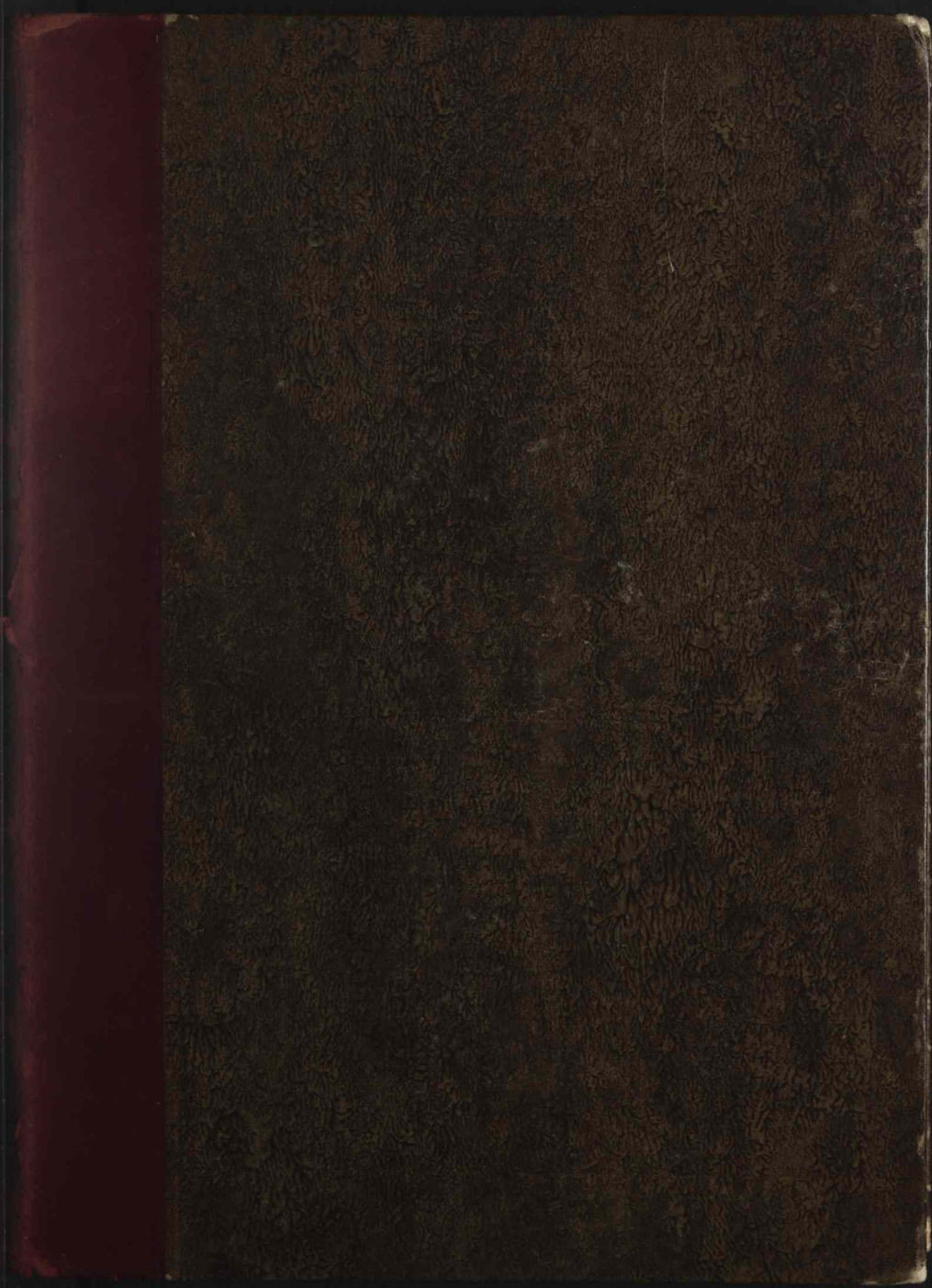
Forfatter(e) Author(s):	Larsen, Thøger.; Thøger Larsen.
Titel Title:	<u>Slægternes Træ : Digte</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn ; Kristiania : Gyldendal, 1914
Fysiske størrelse Physical extent:	124 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

53, - 358.

DET KÖNIGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

1 1 53 0 8 07499 5

+Rex

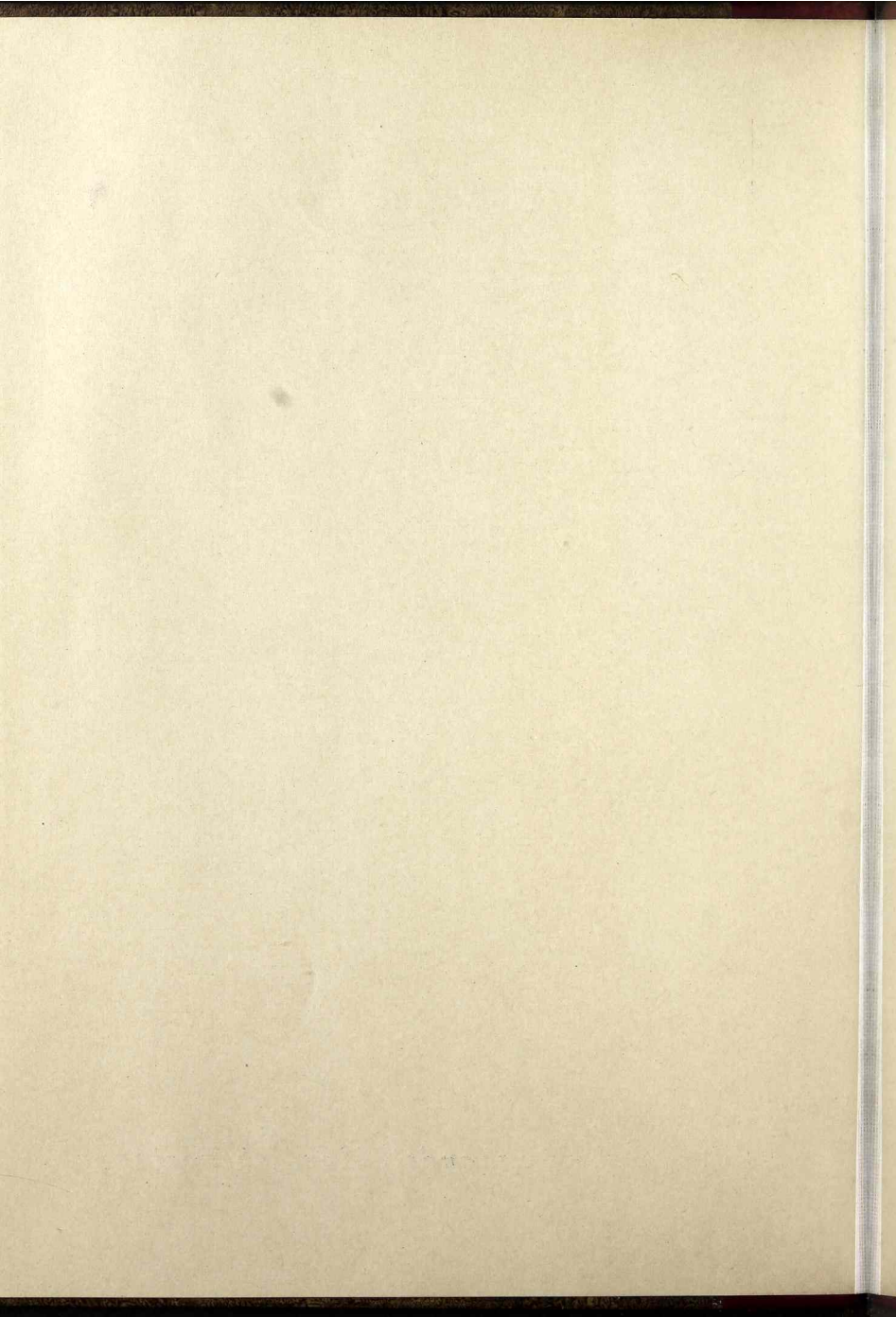

Thøger Larsen

Slægternes Træ

Digte

Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag

SLÆGTERNES TRÆ

THØGER LARSEN

JORD. Digte. 1904.

DAGENE. Viser og Digte. 1905.

DET FJERNE. Digte. 1907.

BAKKER OG BØLGER. Digte.
1912.

FJORDBREDDEN. Noveller.
1913.

STJERNER OG TID. Afhand-
linger. (Eget Forlag. Ikke i
Boghandelen). 1914.

THØGER LARSEN
SLÆGTERNES TRÆ

DIGTE

1915. 11294

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK
FORLAG · KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
M D C C C C X I V

KJØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIEET

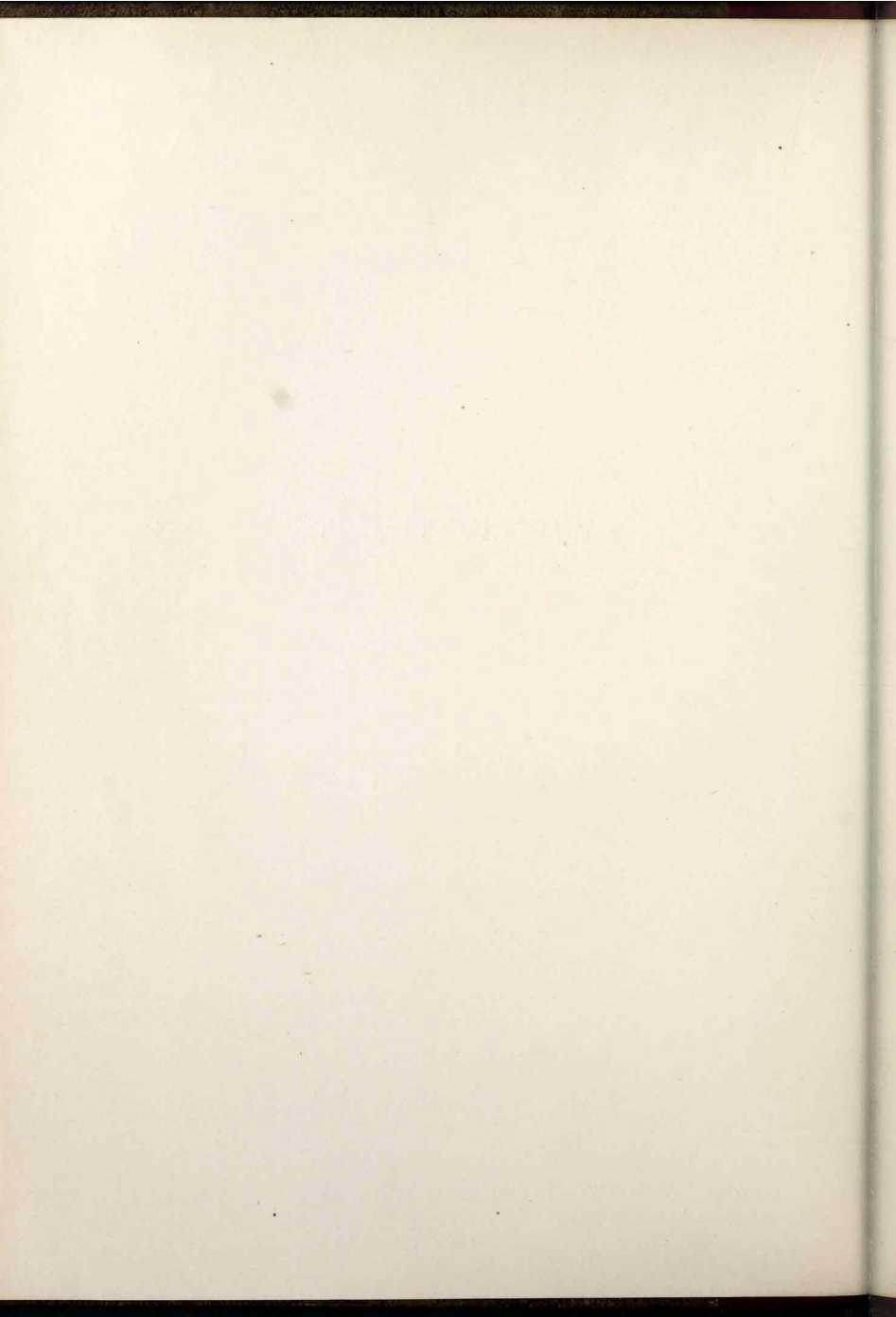

INDHOLD

	Side
VED LIVSTRÆET	
Den danske Sommer.....	9
Nutids Røst i Fremtids Kor	11
Afgrunden	15
Nornen Verdandes Vækstsang	17
Julesang	22
Efteraarstorm.....	24
Koen.....	26
Vikingevise	28
Livssangen.....	30
 MORGENHANEN	
Middelalder	35
Billede	40
Sommernatssang	41
Sindet.....	43
Den salige.....	46
Nonnen	48
Foraarssang	50
Vise	52
Credo	54
Ungdom	56
Elskov	57
Havsnød.....	59

LEJLIGHEDSSANGE	Side
Skibet	65
Lutret Sind og klare Tanker	67
Fanesange I.....	70
— II	72
TO EDDASANGE (Oversættelse).	
Vølvens Spaadom.....	81
Odins Ravnegelder.....	107

VED LIVSTRÆET

DEN DANSKE SOMMER

DANMARK, nu blunder den lyse Nat
bagved din Seng, naar du sover.
Gøgen kukker i Skov og Krat,
Vesterhavet og Kattegat
synger, imens det dugger,
sagte som Sang ved Vugger.

Danmark, du vaagner med Søer blaa,
mætte som Moderøjne.
Alt, hvad i dine Arme laa,
lader du Solen skinne paa,
ser, hvor det yppigt glider,
frem af forgangne Tider.

Lærker, som hopped' af Æg i Vaar,
svinder i Himlens Straaler.

Tonerne ned med Lyset gaar,
samme Sang som i tusind Aar.
Lykken fra glemte Gruber
klinger af unge Struber.

Hyldene dufter i Stuen ind
ude fra Danmarks Haver.
Kornet modnes i Sommervind.
Hanegal over lyse Sind
stiger bag Gavl og Grene,
hvæsset som Kniv mod Stene.

Køer og Heste og Faar paa Græs
henover brede Agre,
aabne Lader for fulde Læs,
Sejl, som stryger om Klint og Næs,
Byger, som gaar og kommer —
det er den danske Sommer.

Pigernes Latter og lyse Haar,
Leg, som faar aldrig Ende,
Øjnene blaa som Vand i Vaar —
mildt om et evigt Danmark spaar,
Sol over grønne Sletter,
Lykke og lyse Nætter.

NUTIDS RØST I FREMTIDS KOR

VED SOLFORMØRKELSEN DEN 25. MAJ 2142

(Af Novellen „Hemmeligheden“.)

NU ligger Danmark i Vaar igen,
strækker sig under sin Himmels Naade,
ser imod Solen med Fjordene vaade,
grædende kaade.

Aa, her er mørkt under Græsset, min Ven!
Ja, men du lever. Det synger fra Bøge.
Kære, du ser,
hvor dejligt hun ler,
Naturen, Gudinden, den store Skøge.

Ven, hun var min, før hun tænkte paa dig.
Lige ren hun dog rækker sin Varme
mod dig med nye levende Arme,
levende Arme,

hvide som de, der favnede mig.
Glem hende ikke, mens hun er rede.
Pigerne gaar
nu fulde af Vaar.
Husk, at om lidt er I alle hernede.

Aa, man skal holde sin Mund, er man død,
glemme den Guldregn fra Himmelens Porte
her, hvor de evige Tider er sorte,
helt være borte.
Ikkun for Øjne er Morgenen rød.
Ven, jeg har længe været saa øde.
Jorden har set
Halley's Komet
tre Gange, siden jeg døde.

Nu er det Maj, og i Dag skal det ske,
Maanen skal Solen for Danmark skjule,
Havet halser i Dønninger hule,
Blomsterne gule
gyser for Skyggens vandrende Ve.
Luften gustner og dør fra Vesten.
Agre og Søer
gustner og dør.
Maanen rider paa Skyggen og Blæsten.

Piger, som ulmed i min Tids Lyst,
 svulmer i Dag paa din Tids Høje,
 gaar der med farvede Glas for Øje.
 Højt mod det høje
 strammes hvert hvidt og kælent Bryst.
 Salige Ungdom fra Sundheds Senge!
 Taaler din Glød
 ej, at en død
 færdes i Skyggen paa *dine* Enge?

Frygt kun ej, Pige! Det Gravens Gys
 voldte dig Maanen, Jordens Søster.
 Mig var det ej, som med evige Lyster
 greb dine Bryster,
 skønt jeg har drømt det ved Fortids Lys.
 Nej, jeg har mistet hvert Skær fra Gnisten.
 Jord paa mig faldt,
 Jord blev det alt,
 Øjnene, Hjertet, Kødet og Kisten.

Men jeg har stirret mod denne Dag,
 dette Foraar med Blomster i Haven,
 dette Foraar hinsides Graven,
 hinsides Graven,
 denne Sandhed og dette Bedrag.

Gik det i Møde en Gang paa en Ager,
gik over Næs,
kom under Græs.
Hører du mig? Det er Mulden, som klager.

AFGRUNDEN

P^{AA} en evig Færden
alle Evners Horder
evigt fremad skride.

Alt, hvad vidt i Verden
er og var og vorder,
giv os det at vide.

Dødens Dragt er Drømme,
mangefoldig farvet,
lokker Livets Øjne.

Vi har Kalk at tømme,
vi har Jorden arvet,
Jorden den forfløjne.

Dæmrer vildsom Anen
om de aarle Dage
dybt i Dyreriget?

Galer Morgenhanen
Hedenold tilbage,
duftende fra Diget?

Folk paa Fremtids Veje
klager mod vor Stemme:
Ak, hvor Ord er stumme.

Hvad er dybest Eje,
alle Ting at glemme
eller alt at rumme?

NORNEN VERDANDES
VÆKSTSANG

Du vækkes ved Kys og Farver og Skær
til Liv paa den jagende Jord.
Din Barndom er tryk. Din Fader er nær.
Og Taarerne tørrer din Mor.

Der vokser Haar paa din Hovedhud
og Tænder af Kæbeben.
Af Fingre og Tæer stritter Neglene ud.
Du skriger i Natten sen.

Det dæmrer i Hjernens Kuppel snart,
dit Øje blinker af Id.
Du mærker Evner af mangen Art
og efteraber med Flid.

Din Sjæl ligger blik for Miner og Ord.
Du grunder og samler dig Kløgt.
Du prøver den Ed, som de voksne svor,
skønt Hjertet fryser af Frygt.

Du vokser som Planten i Søvn og Sol
og arver Alverden glad.
Den Hane, som Guld over Morgenen gol,
den faar du til Middagsmad.

Du fabler om Slotte paa alle Skyer
og Skuder paa alle Søer.
Bag Bakken er Lande med vilde Dyr,
vild Sommer og Sydhavs-Øer.

Oldtidsmaanen er ildet mat
over de dødes Muld.
Dig Fortiden tykkes en Drømmenat,
af støvede Straaler fuld.

Din Søvn har varet en Evighed,
med *dig* blev det Dag paa Jord.
Da *du* under Sol dine Øjne gned,
sad Lykken ved Livets Bord.

For første Gang er en Verden vakt
i Sandhed og Hjertet nær,
og Somrene lyse om Huset lagt
med tyngede Æbletræer.

Der ligger en Løndom ved Solens Bryst,
og Straalerne hyller en Sang.
Der faldt fra Himlen en blodig Lyst,
hvori du synker engang.

Se Kilder i Kvindeøjnes Blaa,
der vælder gyldent ved *dig*.
De Kilder mod evige Glæder gaa,
du følger kun Lykken paa Vej.

Du hviler dig midt i Evighed
og mærker ej Tiden klart.
Saa falder du som fra Himle ned
hvert Aar med stærkere Fart.

Du føler, du rejser om Solen rundt
med ubønhørlig Hast.
Lig Bobler brister hvert Sekund,
hvert Hjerte brister og brast.

Naar Sønnen og Døtre sniger sig hjem
ved Morgen-Maaneskin,
saa veed du, Verden ejes af dem
og næppe mere er din.

Du spejder ømt efter arme Straa,
du traadte med Barnets Fod,
men andre Græsser paa Marken staa,
end der i din Barndom stod.

Andre Bølger gaar mod Strand,
andre Fugle mod Sky,
andre Straaler fra Himlens Brand.
Jorden har Barndom ny.

Du søger fortvivlet med Nuets Glød
at tænde en Stund, der før.
En eneste Stund. Din Fader er død.
Din Moder er under Jord.

Du føler, hvor Livsflammen Aar for Aar
forbrænder dit Hjerte til Kul ...
hører den hylende Træk, der gaar
gennem Livsgaadens Nøglehul.

Vær glad, om du møder et vissent Skær
i Drømme fra Barndoms Vaar.
En Naadens Søvn. Din Fader er nær.
Din Moder i Køkkenet gaar.

JULESANG

O G kom den øde Vinter —
og knejser Frostens haarde Sind
i Skrænter og i Kliner
mod Nordens bitre Vind —
og kryber alt i Hi og Skjul,
saa ler dog Hjerterne mod Jul.
Halvglemte Kilder springer
og klinger.

Det haarde isblaa Øje
faar Drøm i Barnets Aftenstund.
Da synger mod det høje
saa mangan stivnet Mund,
da smelter frem en Frydesang,
et ungt „Frisk op endnu en Gang“,
hvorved de Sind, som troede,
de groede.

Fra Stjerner straalers Kulde,
 fra Maanen Alderdom og Ve,
 den tænder over Mulde
 en Stjernehær i Sne —
 de gamle Himles Tropevind
 dog aander ned, saa slidte Sind
 ser Barnets Kongedømme
 i Drømme.

Ja, Aaret har en Aften,
 da Hovmod styrter fra sin Stol,
 da Barnet ejer Kraften,
 som styrer Jord og Sol.
 Og næppe i det hele Aar
 har Lykkens Blomster bedre Kaar.
 Hvert Himmelhvælv staar klarnet
 for Barnet.

Af Barndoms Kilder vandes
 al Livets store grønne Tro.
 Ved dem skal alle Landes
 Udødelighed gro.
 Der alle Evners Haner gol,
 og alle Tidens Morgensol,
 som frem af Østen sejler,
 de spejler.

EFTERAARSSTORM

Nu stormer det fra Havet ind,
saa Stranden skærer Tænder.
Med Mørkets Islæt i sit Skin
Oktoberdagen brænder.

Nu fejes Løv af Landet bort,
og helvedhæs er Sangen,
og Fjorden er i Sindet sort,
men Himlen hedengangen.

Det er forbi med Gøgevejr
og Fuglepjat i Grene
og Pigetræk bag Bøgetræer.
Nu fryser man alene.

Der knækker Gren i Skov og Krat,
og Solen lavt sig fjerner.
Og Stormen hviner gennem Nat
og hvæsser alle Stjerner.

KOEN

HVOR sig Saga taber
fjernt i Drøm og Tro,
som en gavmild Skaber
staar *Audumbla* Ko.
Mælkens fire Floder
gennem Verden gled,
Kildespring af Moder
i al Evighed.

End et dunkelt Minde
gryr i Foraarsblæst:
Frugtbarheds Gudinde
Herthas Foraarsfest.
Over Land og Øer
i vort gamle Nord

med et Spand af Køer
aged „Moder Jord“.

Ved de gamle Fjorde
Oldtids Okser skjalv.
Fra de gamle Hjorde
sprang den yngste Kalv,
den, som nu paa Mulde
græsser Bugen mæt.
Markerne staar fulde
af Audumblas Æt.

Offersten er falden,
Templet slettet ud,
Bonden har i Stalden
sat sin gamle Gud.
Men de fire Floder,
som af Oldtid sprang,
Kildespring af Moder,
nærer Nutids Sang.

VIKINGE-VISE

DET galmer af Syd
over graa Vande.
Der koges en vildsom Sejd bag Sø.
Hellige Galm
fra gyldne Lande!
Lokkende Lyd
fra Livets Ø!

Her lugter af Fisk
og Fiskerpiger,
men Bølgen mumler om andet Liv.
Himmel og Hav!
Luk op de Riger,
hvor Dagen er frisk —
jeg har min Kniv.

Spring af mig, Tøs,
mit Ben sover,
jeg er træt af din Elskovs Ensformighed!
Taarer javel!
Men alt gaar over.
Ånkeret løs,
før Sol gaar ned!

Jeg synger paa Sø
din Lov, Freja,
under Regnbuebro, under Maanering.
Aa Verden vid,
eja, eja!
Elske og dø
midt i alle Ting!

LIVSSANGEN

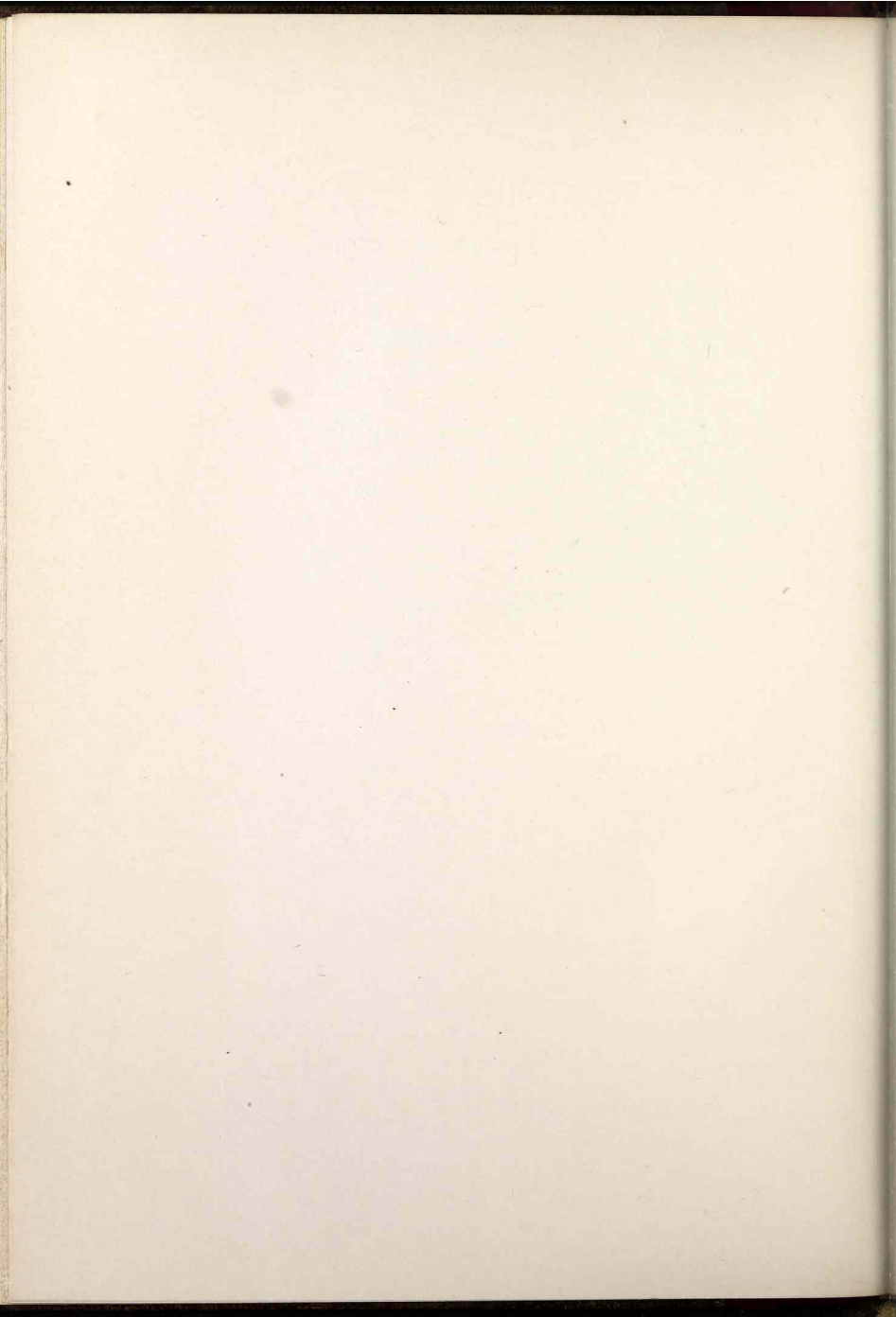
HVOR straal'er Alverden af Lykke,
se Solene Smykke ved Smykke.
Hvor straal'er Alverden af Jammer,
se Solene svøbte i Flammer.

Der kommer Orkanernes Jagen
og puster til Lyset og Dagen.
Der kommer Orkanernes Hvinen
og puster til Ilden og Pinen.

Og Jorden har Sol over Lunden,
og Sol er i Helvede bunden,
har Hjerter, der svales og brænder
og ere de ømmeste Fjender.

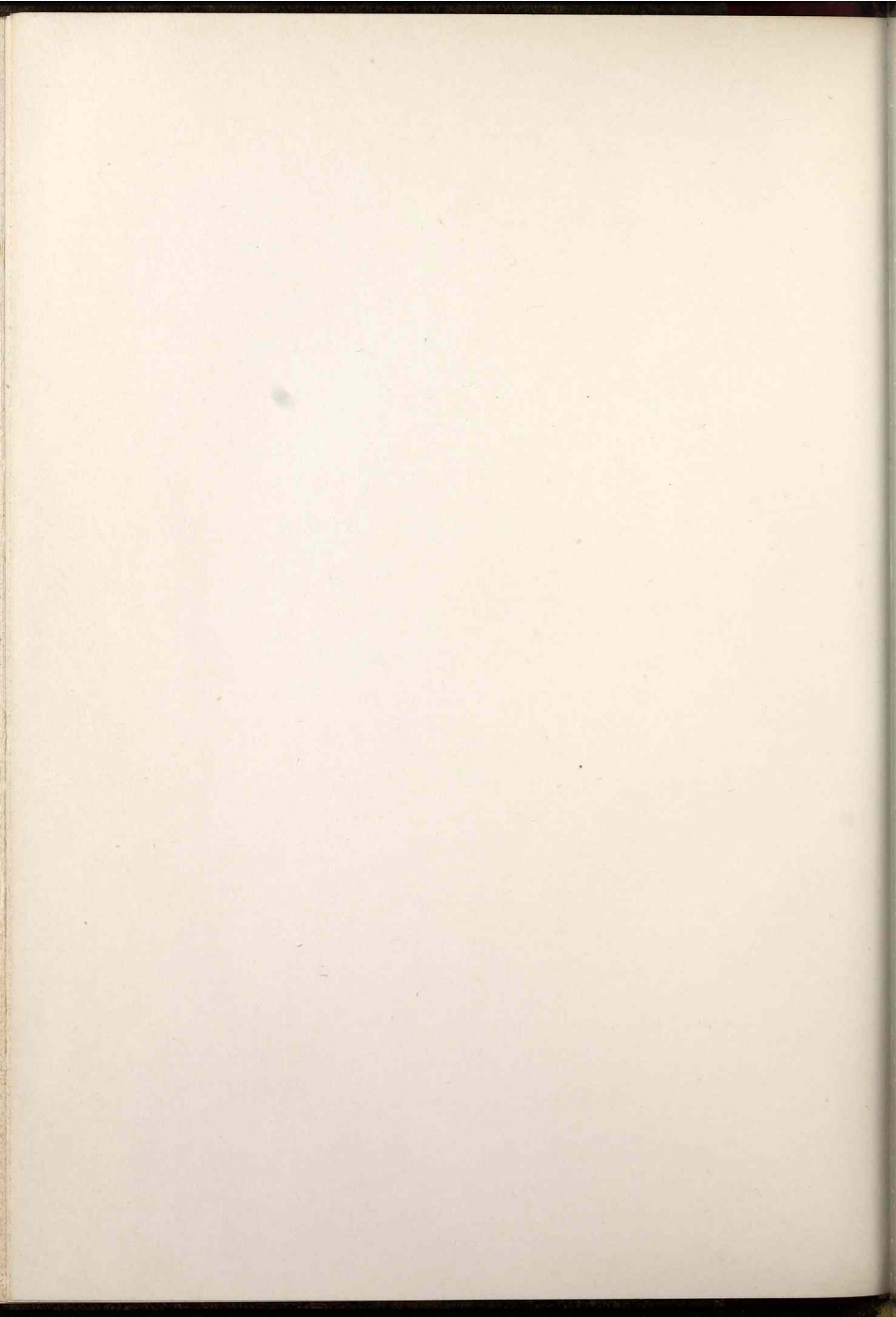
Og fredløs om Lande gaar Nøden
og venter paa Skatten bag Døden.
Og fredløs om Lande gaar Lykken
og venter paa Kniven i Ryggen.

Kom Venner, kom sorte og hvide
fra Jordens bestraaede Side,
vi synger, mens Kilderne plaske,
til Sangen har lagt os i Aske.

MORGENHANEN

DIGTE MED * VED AARSTALLET ER STÆRKT OMARBEJDEDE

MIDDELALDER

I Gildeshal sad Thore og Tjalf,
de tømte Horn og Kande,
de slog i Bordet, saa Bordet skjælv,
og var saa røde i Pande.

De talte med rasende Røsters Kraft
hinanden haardt i Møde,
knugede Hænder om Økseskaft,
som vilde de slaa til Døde.

Alle Kvinder til Krogene veg,
baade bange og blege,
skælvende stumt, mens Harmen steg
højt under Bjælkeeg.

Thore talte, ond i Hu,
som lured bag Tænderne Torden:
„Ymter du mer om Svanhild nu,
slaar jeg din Skal mod Jorden.“

Tjalf ham spotted ud af Skæg,
Skæg saa røde og stride:
„Skøn Svanhild Hoser trak af Læg,
de Ben var skønne og hvide.

Jeg strøg saa lindt skøn Svanhilds Læg,
hun blev saa blid og tam,
kaldte mig ind mod Alkove-Væg,
kælen som et Lam.

Hun strakte Kroppen hvid og varm,
vendt mod Alkovelofte,
drog mig ind imod sin Barm
og mod sine hede Hofte.

Blaa Luer hopped paa hendes Mund,
Djævla med søde Navne.
Det lød: „Mon Thore i saadan Stund
kan saadant Pigerne favne?“

Da rejste Thore sig kæmpestor,
stum og stiv af Vrede,
hans Tunge skælvede efter Ord,
men Ord var ej tilrede.

Han hævede Øksen mod Bjælkespænd
og hev den ned i Borde,
saa Sæt det gav i Kvinder og Mænd,
og Bordet brast til Jorde.

Han hæved Øksen endnu en Gang
med harmehamrende Aarer.
De Kvinder hinanden om Halsen hang
og skreg i Skræk og Taarer.

Og Øksen sank i Hovedskal,
Blodet sprøjted mod Lofte.
Tjalf fôr ned i Dødsens Kval.
Man bar ham ud paa Tofte.

Thore stod stille en stakket Stund,
saa' hen som over et Øde:
„Svanhild! Svanhild! Din røde Mund
har løjet din Ven til Døde.

Kendte du, Svanhild, Sorgens Kalk,
og hvad til Randen steg, —
kendte du Kloen af Kvidens Falk,
og Svien, da du sveg —

Og, Svanhild, vidste du al den Hu,
som over dig jeg hvælver,
og Kvalen, som deri fra nu
og ind i Døden skælver — —“

Han spiddede sig paa Spyd i Hal,
saa' Mørket slaa mod Lofte.
Thore slap for Livsens Kval.
Der skreg en Fugl fra Tofte.

Dør sprang op fra Vinternat
med Stormes frosne Sus.
Ind i Hal tren Svanhild brat,
svimled i Tærskelgrus.

Lange Tander i Lysene stod,
Øl fra Bordene flød,
mødtes paa Gulvet med leret Blod.
Hun fandt Thore død.

Græd til Gry gennem Ruderne randt,
græd med Øjne som Vunder,
græd, da Solen gyldent spandt,
græd, da Solen gik under.

Tænkte nu Thore for evig Tide,
at hun var af svigefuldt Sind,
da skulde Gud og Alhelgen vide,
at Løgn havde slaget ham blind.

Det skulde Gud og Alhelgen vide,
at alle kommende Dage
vilde Sommer være som Vintertide
for hende, der nu var tilbage.

Hun vilde hige mod Gravens Grube,
til hendes bristende Blikke
kunde skimte Tjalfes Edderstrube
af Ild- og Svovlsøen drikke.

Saa brast skøn Svanhilds Tanker derved,
som Vandenes Bobler briste.
Alle, der lide som Svanhild led,
dem hjælpe den Herre Kriste.

BILLEDE

LIV og Lystighed over Sletten,
Sang, Musik og Leernes Klang,
Smaapigers Leg
mellem aksfulde Neg,
Børnenes Latter og Trætten,
Lammenes Støjen paa Vang,
Skibenes Sejlen paa spejklare Fjord
næsten uden at komme af Pletten —
smykker en Sommerdag i vort Nord.

SOMMERNATSSANG

I den frodige Nat, i Skærsommernatsluft
er der Røre og Rislen i Vinde og Vande,
og der ligger langs Jorden en Dvale af Duft,
selv om Blomsterne slumrer med slukkede Brande.

Kom, min Pige, kom hid,
det er Drømmeres Tid.

Se, hvor Strømmene snor sig som Aarer i Enge,
men fra Bakken gaar Bækken forvreden og strid,
og Græsser fra Bredderne hænge.

Pragtstjerner i Eng ser mod Stjerner i Sky,
og Agermaanen mod Maanen paa Buen.
Som en Dødninge-Sol i et Dødninge-Gry
over Grenen forener den Stenen og Luen.

Kom, min Pige, kom hid,
det er Drømmeres Tid.

Ved Gaardene lister sig Katten langs Muren.
Og ved Kilderne sover nu Kalve og Kid.
Der er Trolddom i hele Naturen.

Om de sovendes Senge er Gravenes Ro,
som om Dag under Jorden forvarede Skatten.
Men Igaar og Imorgen har bygget en Bro,
hvor de mødes forstummede norden om Natten.

Kom, min Pige, kom hid,
det er Drømmeres Tid.

Under Maanen gaar Vindens urolige Manen.
Vi er glemt af Alverden, til Østen bli'r hvid,
og der vækkes af Gøgen og Hanen.

SINDET

VIDERE end Synet øjner,
og videre end Lys kan naa,
et underligt Land sig højner
op over Havets Blaa.

Det Land er mit Sind, der spænder
om Klipper og grønne Agre.
Højt i Skyerne brænder
Skabelses-Vaartegn fagre.

Og Havet det er det vide,
som bryder omkring min Hu
med Dønn af evige Tide
mod Tankens flyende Nu.

Vildsomme Kræfter strømmer
gennem mit dunkle Selv.
Vildsomme Farver drømmer
under mit Væsens Hvælv.

Luftning fra Saron og Eden
kan suse i Hjertet lindt.
Og Gnister af Evigheden
kan sprude fra Hjertets Flint.

Guder for Mængdens Vaner
slyngedes ud af mit Sind
af kratersprængte Vulkaner,
Lynild og Hvirvelvind.

Min Sjæl har Lunde, hvor skære
Tanker gaar Arm i Arm,
og Valer, hvor Tankers Hære
staar væbnede Harm mod Harm.

Af Klippernes Tinder baarne
staar Templer for Klarheds-Trangen.
Alle de Tempplers Taarne
vender mod Solopgangen.

Og Længslerne hilser syngende
som Varsel om Aandens Jul
den stedse sig selv foryngende
evige Fønixfugl. — —

Videre end Synet øjner,
og videre end Lys kan naa,
et underligt Land sig højner
op over Havets Blaa.

DEN SALIGE

MED Haaret redt tilbage
fra klar og hvælveth Pande
sidder hun tavs og drømmer
ved solbelyste Vande.

Nøgen er hun som Havet,
hun ser om Jorden spænde.
Den Favn, som Solen kysser,
skal ingen Blusel brænde.

Et Smil paa Læben blunder,
af bløde Buer baaret.
Evige Somre blaaner
i Blikket himmeldaaret.

Mod hendes Lytten Livets
forrykte Melodier
klinger i simpel Storhed
som fjerne Harmonier.

Hun ænser ej sin Samtids
de larm-forrevne Døgne.
Tusindaarene vugger
som Dis for hendes Øjne.

Om Hjerters Elskovssukke
faldt hende varmt for Fode,
vilde hun Hjerter plukke
som Blomster op med Rode.

Mens rastløs Tiden strømmer
om Verden timetalrig,
sidder hun tavs og drømmer,
drømmer og vaagner aldrig.

NONNEN

(Til et Billede.)

MORTA AL MONDO! Død for Verden
Nonnen bor i det hellige Kloster,
hvor hun ved Ave og Paternoster
bøder for Faren i Livets Færden.
Morta al mondo — i Ungdoms Dage!
Andre om Lykken! *hun* maa forsage.

Morta al mondo! Med Haand under Kinden
ser hun ud gennem Vinduets Rude.
Blomsterne vifter i Sommervinden.
Verden dufter saa dejligt derude.
Morta al mondo. Derude paa Vangen
blandt Verdens Blomster sniger sig Slangen.

Morta al mondo. Blik mod det høje,
Blik, som er fyldt af smertelig Fromhed,

Blik, som søger et signende Øje
 oppe bag Dagens straalende Tomhed.
 Morta al mondo. Guderne kræver
 Menneske-Ofring, saalænge de lever.

Morta al mondo. Kødets i Lænke,
 da skal den Eviges Kærlighed kendes.
 Han har jo Legem og Blod at skænke,
 har dog ej Legem og Blod for hendes.
 Sollyset ned over Sletterne rinder.
 Taarerne straalere paa Nonnens Kinder.

Morta al mondo. Nej andre Klange
 stryger forbi den ensommes Rude.
 Bryllupsskarer med Faner og Sange
 drager af Sted paa Vejen derude.
 Lykken gryr, og Kløkkerne ringer.
 Nonnen synes, de klager og klinger:
 Morta al mondo. Morta al mondo.
 Morta al mondo. Morta al mondo.

FORAARSSANG

NU trives Træet, nu lyser Løvet,
nu knoppes Grenenes unge Skud,
nu vover Spiren sig frem af Støvet,
og Blomsten springer mod Solen ud.

Vaar herude, og Vaar herinde
i vort Bryst vi med Glæde finde.
En Vinter græd over Muld bedrøvet,
Foraar er Markernes unge Gud.

Nu risler Bækken igen i Dalen,
thi Frostens hæmmer ej mer dens Fart.
I Kredse flyver omkring mig Svalen,
og Solen lyser i Luften klart.

Vaar herude, og Vaar herinde
i vort Bryst vi med Glæde finde.
Nu sejrer Lykken, nu sygner Kvalen,
frem mylrer Planter af hver en Art.

Hvor herligt hele Naturen jubler,
det bli'r igen, som det var engang.
De spæde Lam over Stene snubler,
og Lærken synger sin lyse Sang:
 „Vaar herude, og Vaar herinde
 i vort Bryst vi med Glæde finde.“
Op du, som sidder i Krog og grubler,
føl alle Skabningers Frilufts-Trang.

1892

WISE

OM Panden mig lufter
Foraarets Briser.
Men Øret fyldes
med vraltende Viser.

Af Præster ledes
de luvslidte Toner.
Omkvædet tralles
af runkne Koner.

Og Masserne svulmer
i Fryd og Gammen,
tykner af Andagt,
lyser af Amen.

Skønt selv saa normale
de ynder Sensation
i Drama, Roman
og Religion.

De gør Livet til Flovhed
bag Vane-Skimlen,
gi'r Jorden en Grovhed,
gør Fattiggaard af Himlen.

Mod Vantroen spruder
dem Ild og Svovl af Munde.
Man maa dyrke deres Guder
og klappe deres Hunde.

CREDO

JEG tror paa den hellige Aand, hvis Aande
vugger over Jorden som Foraarsblæst,
melder Fornyelsen nær for Haande,
melder dens Varsler i Øst og Vest.

Jeg tror paa den hellige Aand, der stævner
frem som et rensende Livsenspust
over de unge higende Evner,
hærgtet af Vanernes Møl og Rust.

Fjendtlige Kræfter imod ham fnyser,
medens han hvælver i Menneskesind
Himmel, hvor Engelen Lucifer lyser
i Verden ud og i Sjælen ind.

Jeg tror paa den hellige Aands Forbandelse
over golde Længsler og øde Egn,
paa alle Livsens-Kræfters Opstandelse
under skiftende Tidens skiftende Tegn.

Jeg tror, fordi mit Hjerte fik Daaben
i Genfødelsens og Fornylsens Bække;
der har jeg øjnet Himmelen aaben
ud over Tusindaarenes Række.

Der saa' jeg Fønixfuglen, som svinger
sig imod Jordens yderste Døgn,
stræber paa Morgenrødens Vinger
ud over Livets yderste Løgn.

UNGDOM

Og naar jeg har krystet din hvide Krop
det er, som Alverden klinger —
da hæver min vilde Sjæl sig op
paa brede brusende Vinger.

Da dirrer mit Sind, og det tykkes mig fast,
jeg Hvermands-Sandhed ej sanser.
Mig tykkes, i kejtede Sving og Kast
selv Præst og Menighed danser.

De danser hen over viet Jord,
saa Fliser af Ligsten springer.
Men du og jeg er som Digtets Ord,
og vi og Alverden klinger.

ELSKOV

HVOR mange Tusind Gange
er paa den grønne Jord
de Ord „Jeg elsker“ sagt?
Og sig mig: I hvor mange
Tusinder af Sange
er disse samme Ord,
de Ord „Jeg elsker“ lagt?
Og sig: Hvor tit skal Kloden,
vi træder under Foden,
sin gamle Bane slynge
blandt Stjerners klare Klynge,
før disse Ord „Jeg elsker“
har mistet deres Magt?

Tæl heller Nattens Stjerner,
din Agers modne Kerner,
din Elsktes Hovedhaar,
de Slag, dit Hjerte slaar.

De Ord „Jeg elsker“ hvælver
udover Mandens Hoved
en hellig Sommerhimmel
og maner ham en Vrimmel
af Slinger under Hæl.

De Ord „Jeg elsker“ skælver
igennem Dyrets Sjæl.

De Ord „Jeg elsker“ dufter
i Vaar fra Mark og Enge.

Som Blæst fra Evigheden
de gennem Tiden lufter.

De lokker Fugl til Reden,
de lokker Folk til Senge.

De hviskes over Stjerner
og mellem Markens Kerner
og mod din Elsktes Haar.

De maner Liv i Vorden
af Livet, som forgaar.

HAVSNØD

STORMEN jager
over Havets Ørk.

Angst og Klager
dør i Natten mørk.

Maanelygten

i en ensom Krog

øger Frygten

under Skyers Tog.

Skibet hugger

haardt som Havet vugger

i sit Kog.

Kvinden klynker,

Manden bange staar :

Ak, vi synker !

Herre, vi forgaar !

Stærke Planker
knager mer og mer.
Ror og Anker
evner intet her.
Efter Hygge
bagved Dødens Skygge
alle ser.

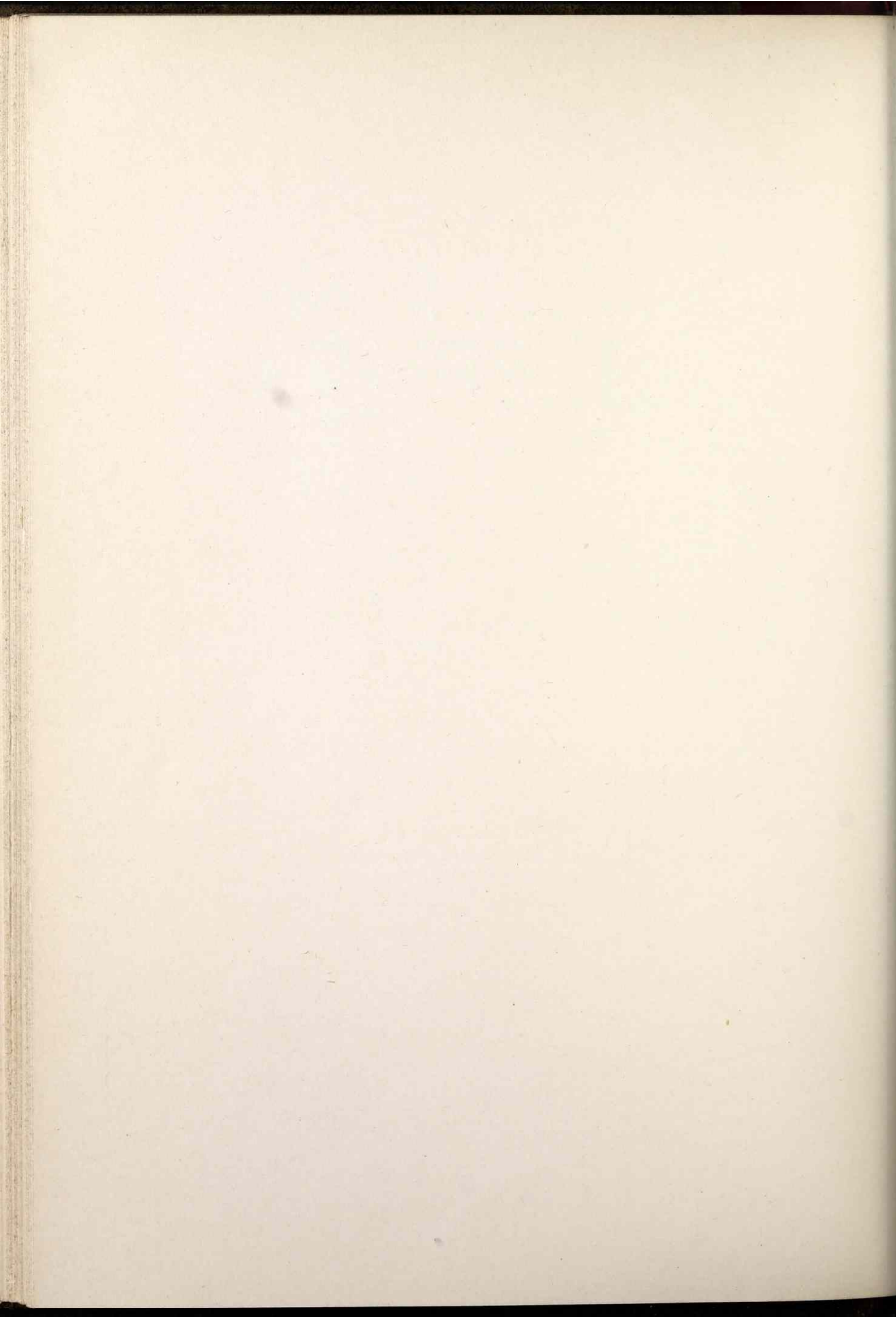
Verdens Strande
sank bag Horisont.
Vande, Vande
raser Verden rundt.
Lykkens Porte
lod sig fordum se.
De er borte,
ingen mer kan le.
Bølgen sprøjter,
Taagehorn og Fløjter
raaber Ve.

Over Søen
under Maanen staar
hastigt Øen
i sin mørke Vaar.
O, da bryder

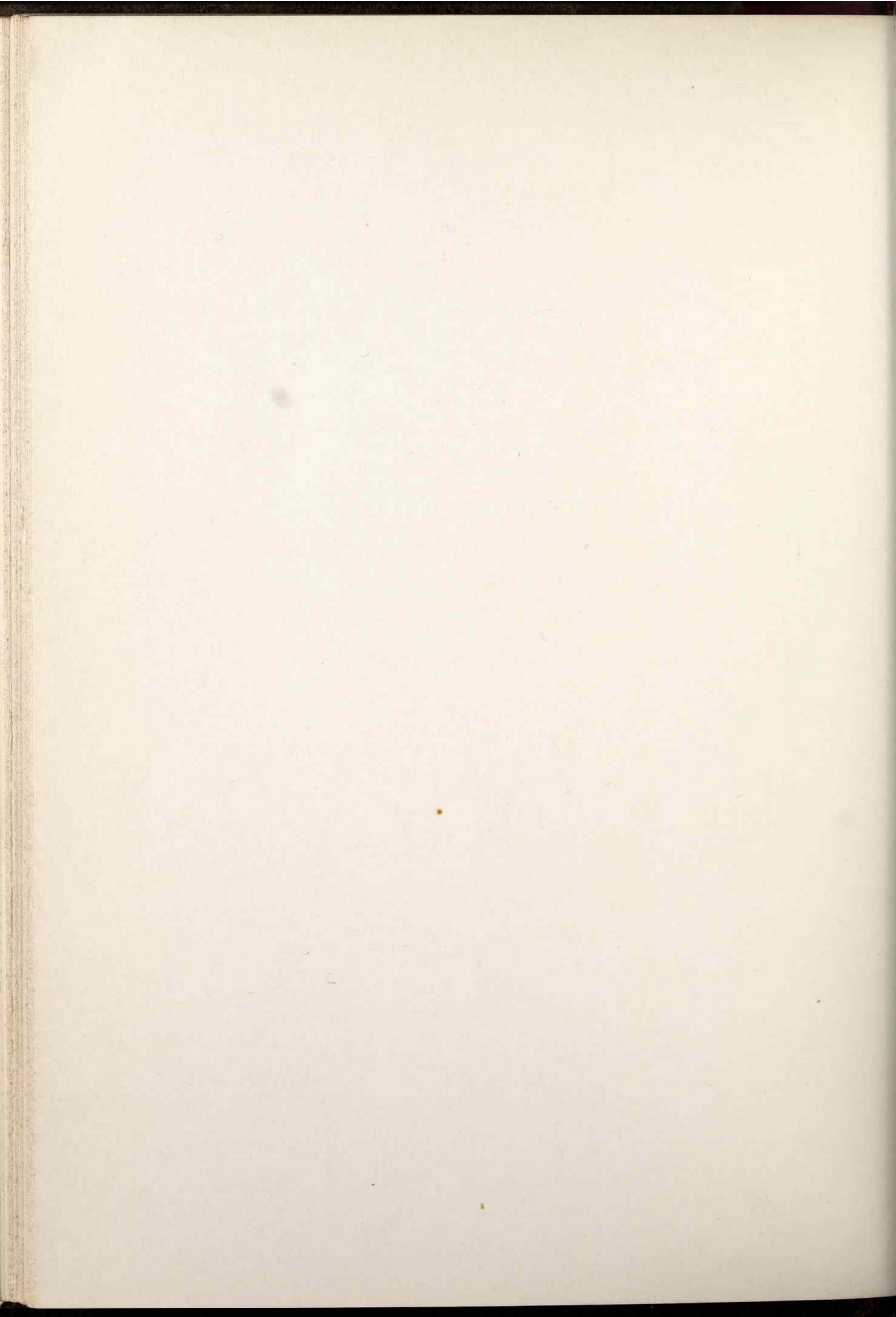
Glæden gennem Sky.
Verden lyder
nu et „Bliv“ paa ny.
Angst maa rømme
som de onde Drømme
flyr mod Gry.

1891

LEJLIGHEDSSANGE

SKIBET

VED KAPSEJLADSEN PAA LEMVIG FJORD
23. JULI 1911.

IMELLEM Lande ruller Sø .
og vilden Strøm.
Og Stormes Flugt fra Ø til Ø
de salte Sprøjt mod Strande strø.
Imellem Lande ruller Sø
og vilden Strøm.
Og fordum Jordens Racer laa
adskilt ved Hav og Glemsels Blaa
i Drøm.

I Drømmen hørtes Havets Røst.
af svangre Sind,
naar Solen vaagned' vaad i Øst,
og Bølgers blinde Vandreløst
i hæse Kor gav Havet Røst
ved Morgenvind.

Det fjerne kaldte: Kom og grib!
 Og Drømmen lagde Skib ved Skib
 for Vind.

De bort bag Himmelranden fo'r
 som Næ gaar ned,
 kom grønne Verdnens Lugt paa Spor
 og gav vor Sjæl den hele Jord.
 De hjem fra Himmelranden fo'r
 med alt, vi veed.
 De stævned ind med Masten stejl.
 For Sejerssang og revne Sejl
 de gled.

Du Skib, der henter Dybets Skat
 fra Bølgen hul!
 Du Skib, der drejet har dit Rat
 til Rejser gennem Dag og Nat,
 af alle Landene forladt
 paa Bølgen hul!
 Kulturens Vugge, hil dig, hil,
 om Blæst dig driver eller Ild
 og Hjul.

LUTRET SIND OG KLARE TANKER

LUTRET Sind og klare Tanker
avler ædel Daad,
skyder frodiggrønne Ranker
gennem Sejr og Graad.
Nye skønne Tider slumrer
i vor bedste Id,
selv om Slud og Tykning skumrer
om vor egen Tid.

Drister Tanken sig til Dommer
over Fædres Spor,
bør fra os den Slægt, som kommer,
arve bedre Jord.
Naar mod dette Maal vi stævne
gennem Sang og Strid,
da bli'r Tanken Skaber-Evne
til en større Tid.

Alt, som truer og fortærer
Livets Marv og Rod,
selv hvad Livets Børn begærer
blindt med sorgløst Blod,
maa vi under al vor Færden
byde aabent Slag,
hjælpe til at styrke Verden,
som er *vor* i Dag.

Vil vi Vej til Lyset bane
gennem Verdens Ve,
maa vi først til Mørket mane
Rusens Taage-Fe,
som har ført sin Offer-Skare
imod Dybet frem,
som har vokset sig til Fare
for „de tusind Hjem“.

Ofte stumt mod Himlens Blaahed
klager uden Raad
under Mandens drukne Raahed
Kvindeøjnes Graad,
rinder bort med Lykkens Rester
mod den dybe Kval —
efter store, vilde Fester
ved en fyldt Pokal.

Hil den Hær, som tro sig væbner
for den sunde Sag,
der vil løfte sunkne Skæbner
op til Sol og Dag!
Hil de mange Viljers Rykken
mer og mere frem
mod det Maal at skærme Lykken
i „de tusind Hjem“ !

FANESANGE

I. LEMVIG AFHOLDSFORENING.

MED Faner i Spidsen gik Strømme af Liv,
der mødtes i Spænding, i Spot og i Kiv,
bevæbnet med Krudt og med Knippel og Kniv,
med Spyd og med Slynger og Stene.
Og Græsset blev næret med Byger af Blod,
og Dyndet blev rødt om den graadige Rod,
og Helvedes Slagter fik aabnet sin Bod
for Ravn og for Grib og Hyæne.

Det hænder endnu mellem Rige og Land,
at Fanerne fører til Mord og til Brand.
Der stryges af Marken ti Tusinde Mand
med snare og sikre Maskiner.
Paa mægtige Valer, som vi fik at se,
gaar Døden ej mere og mejer med Le.

Nej Fart har vi bragt over Virken og Ve
og Kunsten at skabe Ruiner.

Vor Fane har Rovtidens blodige Glød,
som lyser af Korset i Ageren rød,
Forblødningens Tegn fra en voldelig Død —
men skræmmer nu ingen tilbage.

Naar højt den paa Stangen er hejst over Tag,
strakt ud gennem Vindenes svingende Drag,
forkynder dens Farver en glædelig Dag,
en Højtid blandt Menneskets Dage.

Til Kamp med vor Fane dog stadig vi gaar,
til Kamp imod Svækkelse, Sygdom og Saar,
til Kamp for vor Slægt i de kommende Aar,
for Menneskets hellige Lykke.

Lad Fanen kun falme i Vindenes Vift,
vi løfter den roligt, trods Ryk og trods Rift,
thi endnu har Dragen sin Ild og sin Gift,
om end den er veget et Stykke.

Der gaar som et Korstog mod Fremtidens Land,
at bygge det Volde mod Afgrundens Rand,
og Hærene vokser med Mand efter Mand,
som vindes ved Sundhedens Sejr.

Saa følge da Held over Tag, over Tind
 den vajende Dug i den vuggende Vind!
 Den føre vor Hær over Fremtiden ind
 de skønneste Fester at fejre!

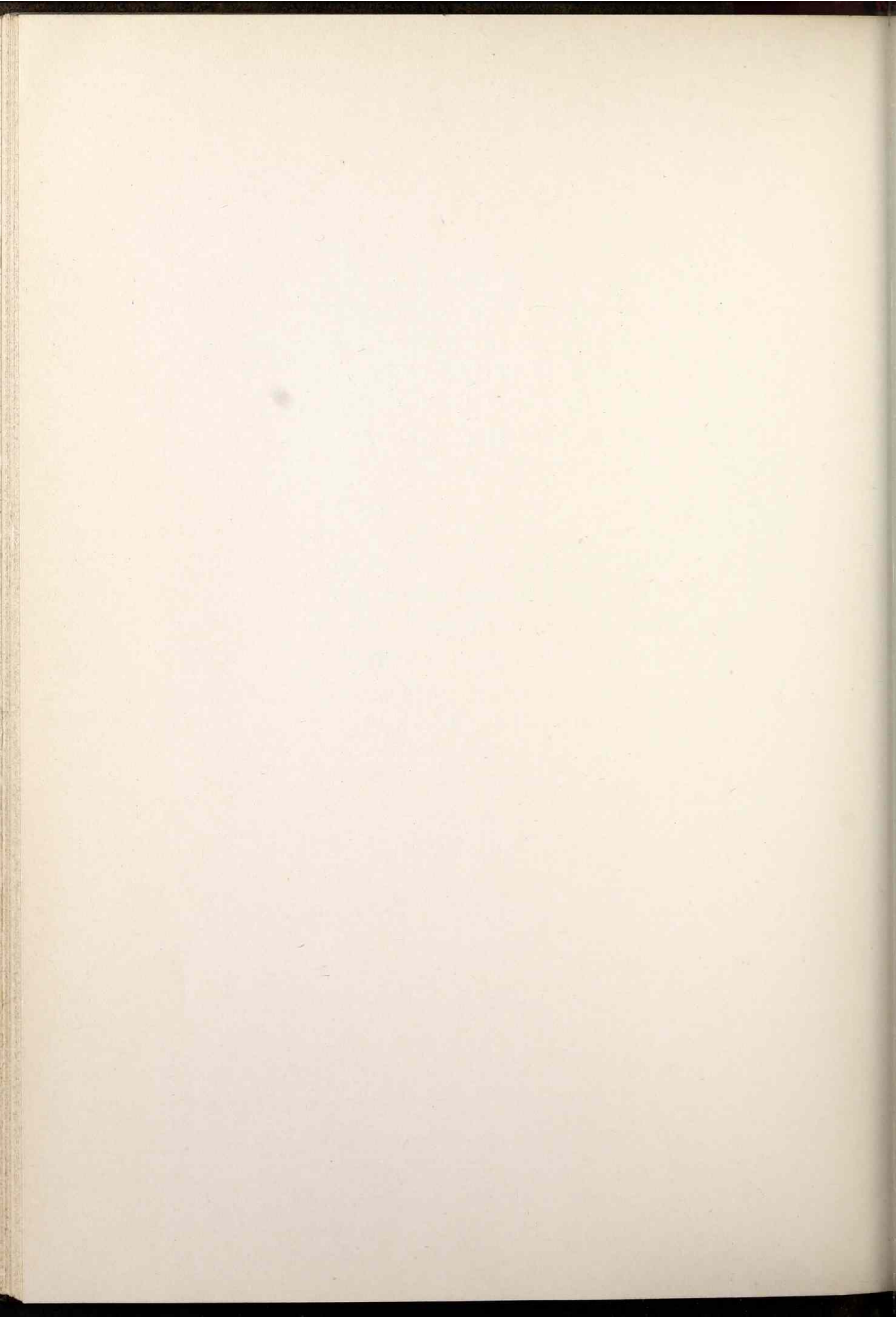
II. LEMVIG FISKERIFORENING.

RUNDT om Folkets Hjem og Færden,
 rundt om Mark og Eng
 ligger Havets vide Verden
 i sin sunkne Seng.
 Gennem Dybets Skumring skære
 Fisk i rejsesyge Hære
 over Lande, som sig dølger
 tynget under Bølger.

Ud mod Horisontens Stribe,
 som vi aldrig naar,
 stønner vore raske Skibe,
 medens Skruen gaar.
 Vidt paa Sø Lanterner vaage
 gennem Nattens salte Taage,
 naar vi tyst med vaade Næver
 Fangst af Havet hæver.

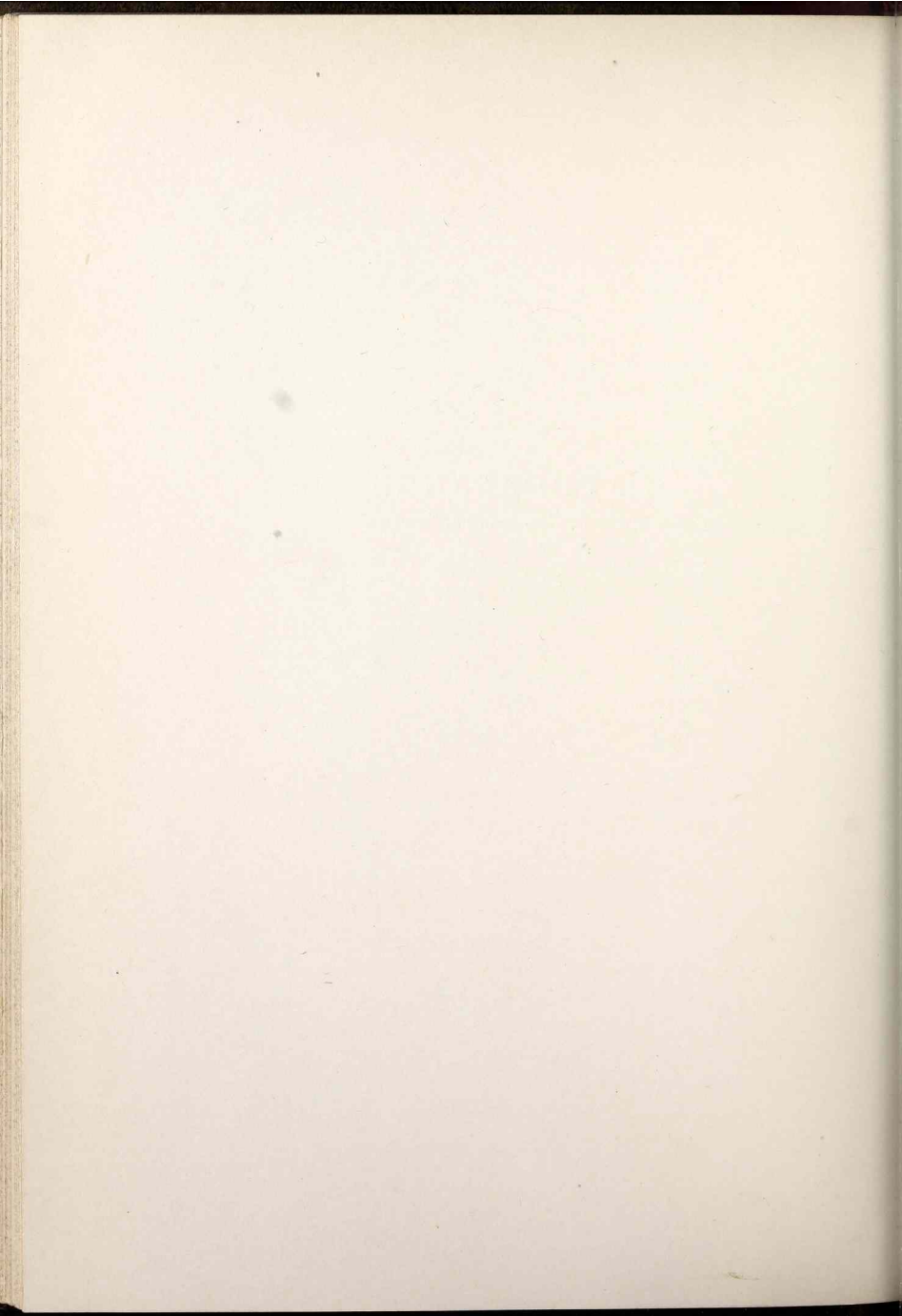
Vi er mange. Se vor Flaade
kløver kækt sin Vej
fremad imod Vind og Fraade,
frem og viger ej.
Styrke, Mod og Flid os samle,
saa de unge med de gamle
enigt gaa mod Hav og Havne
og hinanden gavne.

Da skal vi os Vejen bane
frem mod bedre Kaar,
fylkes om den fælles Fane,
gaa mod bedre Aar.
Fanen, som vi festligt vier,
være Tegnet, som befrier,
vinker over Kamp og Plage
frem mod Glædens Dage.

TO EDDASANGE

OVERSÆTTELSE FRA OLDNORDISK

VØLVENS SPAADOM

(VØLUSPÁ)

FORORD

VØLUSPÁ“ synes mig at indtage en Særstilling i den nordiske Olddigtning. Mange af de andre Eddakvad røber deres forholdsvis sene Fremkomst ved sindrige Allegorier og fantasirig Tænkning, mens Vøluspá kort og knapt mumler om uhyre Begivenheder, kun hist og her isprængt den sene Oldtids brogede Mytologi, særligt i Beretningerne om Yggdrasil, forøvrigt en dyb Myte, der forekommer mig langt at overgaa den jødiske Myte om „Livets Træ“, fra hvilken den næppe stammer. Ellers behandler „Vøluspá“ især de yderste Tider.

Uden her at skulle komme dybt ind derpaa, maa jeg nævne, at jeg tror, ældgamle Begivenheder ligger til Grund for Vøluspá. Ginnunga-Gabet er en Erindring om Istiden. Dværgene, der skabtes i Mands Lighed før Menneskene, er de første menneskelige Beboere i Norden (Hulebeboere) og fra dem er de første Sagn nedarvet. Selve Ragnarokspaadommene

har oprindelig angaaet tidlige Tildragelser, de er en Gen-spejling deraf. Fimbulvinteren er en Gentagelse af Istiden, og den paafølgende Verdensundergang af en tidligere, som tilsyneladende har fundet Sted, da et større Fastland sank i Havet (formodentlig i Atlanterhavet) og rimeligvis fremkaldte den i næsten alle Oldsagn kendte „Syndflod“. Muspelheim er sikkert Troperne, og Verdens-Herskeren *Surt* (den sorte?) Negeren. Ildsværdet har senere Tider givet ham i Haanden, og jeg har set formodet, at Kometer skulde være Ophavet til dette Sagn, hvad der kan se meget rimeligt ud, da det vel stammer fra de Tider, da Regnbuen blev Bro mellem Troperne og Norden. Surts Folk har rimeligvis været det sunkne Lands Fjender, og Mindet om disse hede Egenes Beboere er siden løbet sammen til den sorte Gud for den underjordiske Ild, der brød frem, mens Land sank i Hav og Røg formørkede Maaneskiven.

Fra disse fjerne Tider stammer vist ogsaa de første Spirer til Sagnene om Fenre og Midgaardsormen. Fenres Gab er Underverdensens aabne Ildmund, og Midgaardsormen fremkalder de undersøiske Jordskælv. Det er ogsaa muligt, at Ask og Emblas Slægt er en Race med højere Kultur, der fra det sunkne eller synkende Land er slynget ind paa Urbeboernes Territorium og har taget Herredømmet. Jeg tror altsaa, at Nordboernes Oldsagn begynder ved en foregaaende Verdensundergang, en Begivenhed, de venter skal gentage sig i al sin Uhygge.

Jeg har lige fundet en ældre Udtalelse, som jeg til en vis Grad kan anføre som Støtte for min Mening. Udtalelsen, der

er fremsat af Adjunkt *J. E. Thaaen* i „Nordisk Universitets-Tidsskrift“ (1856), lyder saaledes: „Og ingensteds finde vi Nutiden vanskeligere at bestemme end i Vøluspaa selv, som man snarest kunde være tilbøjelig til at anse for et Epos, hvis Begivenheder alle tilhørte Fortiden, dersom ikke et Ord nu og da (som ved Indledningen til Ragnarok: „Frem ser jeg længere“) afbrød Illusionen.“

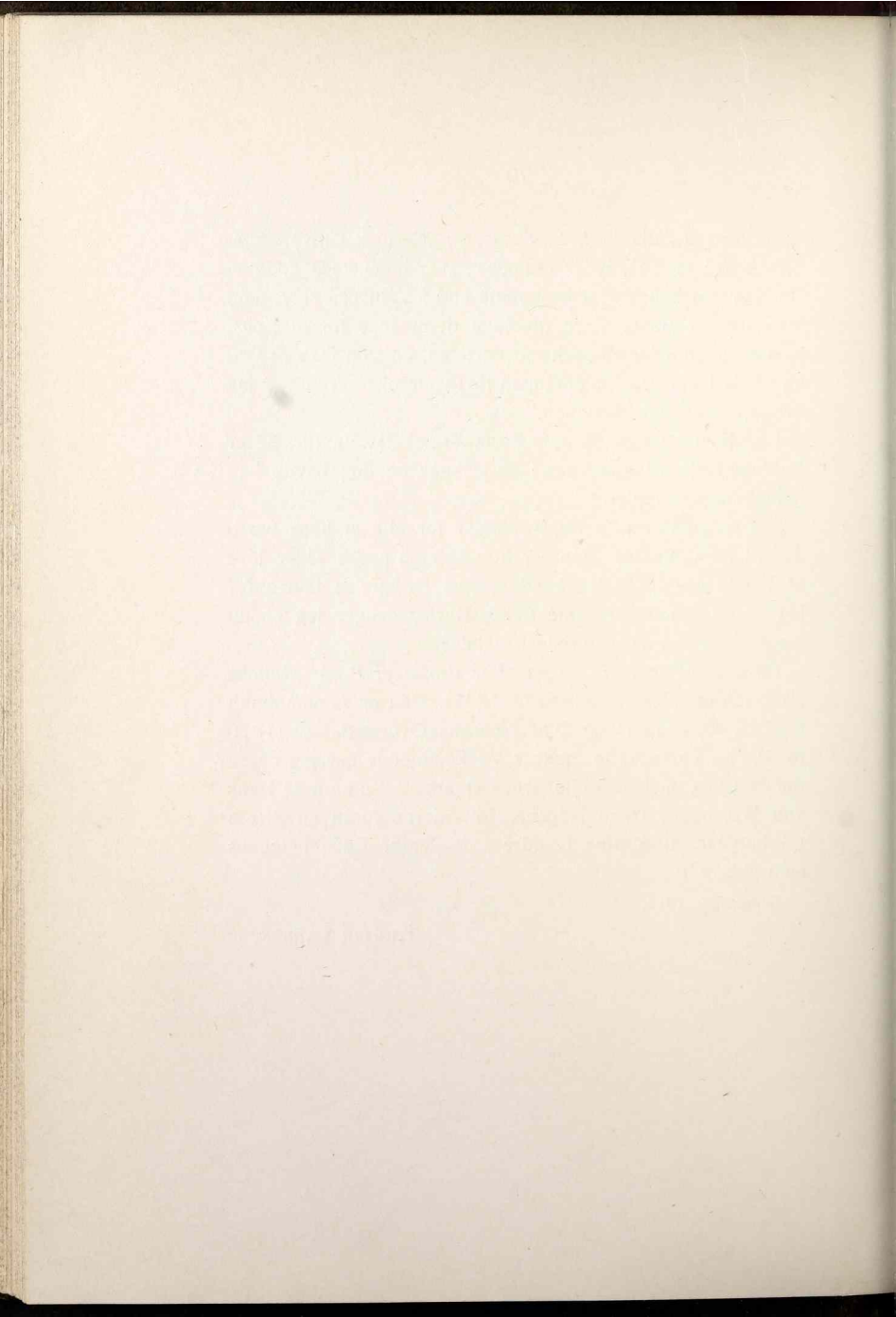
I en Fodnote siger samme Forfatter: „Efter Vavthr. 55 er Balders Helfærd foregaaet i Urdagene; og dog havde han mangfoldige Templer.“

Jeg anser Vøluspås Begivenheder for alle at høre Fortiden til indtil Verset: „Op ser hun komme andre Tider Jord af Vande osv.“ Og jeg havde denne Opfattelse længe før jeg stødte paa ovennævnte Citat. Derfor lægger jeg endnu mere Vægt paa den citerede Udtalelse.

Oversættelsen er foretaget efter Professor *P. A. Munchs* „Den ældre Edda“ (Christiania 1847). Den er sammenholdt med *H. G. Møllers* og *Olaf Hansens* Oversættelser (1870 og 1911). For enkelte Steders Vedkommende har jeg ogsaa raadført mig med *Karl Gjellerups* Oversættelse og med *Hans von Wolzogens* tyske Udgave. En Stjerne foran en Strofe (*) betyder, at Strofen i andre Udgaver af Edda betegnes som indskudt.

September 1914.

THØGER LARSEN.

HØR mig nu alle
hellige Slægter,
store og smaa
af Heimdals Sønner.
Valfader vil,
at jeg skal melde
om Mænd i Oldtid,
det ældste, jeg veed.

Jeg saa' Oldtids
første Jætter,
de har forhen
selv mig fostret.
Jeg husker ni Verdner,
ni Hjem i Træet,
Al-Træets Ungdom
i Underjorden.¹⁾

Aar var aarle
over Ymers Bolig.²⁾

Ej var Sand, ej Sø,
ej svale Bølger;
Jord fandtes ikke,
ingen Himmel,
Ginnunga-Gab var,
men Græs aldrig.

Før Burs Sønner³⁾
lod Lande stige,
da de mægtigt
Midgaard skabte.⁴⁾
Sol sken sønden
paa Sten i Salen,
da groed af Grund
grønne Urter.

*Sol kom sydfra
sammen med Maane,
højre Haand
greb Himmelranden.
Sol kendte ikke
sine egne Sale,
Maane kendte ikke
sine egne Kræfter,⁵⁾

Stjerner kendte ikke
deres egne Steder.

* Da steg alle Guder
til Skaber-Stole,
hver hellig Gud,
for Raad at holde.
Nat og Næet
gav de Navne,
Navn fik Morgen
og Middagstid,
Mørkning og Aften
for Aar at tælle.

Aserne mødtes
paa Idesletten,
der de Helligdom
og Hove bygged,
Smedjer blev opført,
og alting prøvet,
ædelt Metal ved
Esser hamret,
dannet Tænger
og tungt Værktøj.

Tavl paa Tunet
tit de leged,
intet de savned,
alt var gyldent,
da kom tre mægtige
Tursemøer,
avlet af Jætter
i Jotunheim.⁶⁾

* Da steg alle Guder
til Skaber-Stole,
hver hellig Gud,
for Raad at holde
om, hvem der skulde
skabe Dværgfolk
af Blod-Brænding
og af blaa Ben.⁷⁾

* Da blev Modsognir
øverst mellem
alle Dvæрге,
og dernæst Durin.
I Mands Lighed
dannedes mange

Dværge af Jorden,
som Durin sagde.⁸⁾

* Til tre Aser
af Asaskaren,
stærke, gode
Guder kom gaaende,
fandt ved Stranden
svage og arme
Ask og Embla⁹⁾
uden Skæbne.

* Aande de drog ej,
Aand de ej havde,
ej Liv, ej Farve,
ej Blod, som leved.
Aande gav Odin,
Aand gav Høner,
Lød gav Loder
og Blod, som leved.

* Ask veed jeg stande,
kaldet Yggdrasil,
staar med hvide
Stænk paa Grene.

Derfra kommer Duggen,
 som falder i Dale,
 over Urds Brønd Asken¹⁰⁾
 evigt grønnes.

* Derfra kommer Møer,
 mangt vidende,
 tre fra den Sø,
 som under Træet ses,
 [Urd er den ene,
 den anden Verdande,
 Skuld staar der skaaret
 i Stav til tredje,]¹¹⁾
 Lov de lagde,
 Liv for Verdens
 Børn de valgte,
 voldte Skæbner.

Ene sad hun ude,¹²⁾
 da den oldgraa kom,
 Anelsers Asa,
 og saa' i Øjet dybt.

Hvem spørger mig?
 Hvi friste mig?

Alt veed jeg, Odin,
hvor du Øjet dulgte.
I Mimers Brønd,
den meget kendte.
* Mjød drikker Mimer
hver en Morgen
af Valfaders Pant.¹³⁾
Veed I mer eller hvad?

Hærfader gav hende
Ringe og Halsbaand,
Sandsigergave,
Spaadomsstave.
Vidt saa' hun, vidt ud
i hver en Verden.

Hun saa' Valkyrjer,
vidt fra komne,
færdig at ride
til Goters Folk.
* Skuld holdt Skjoldet,
Skøgul ogsaa,
Gunn, Hild, Gøndul
og Geirskøgul.

Den Krig, hun først i
 Verden mindes,
 kom, da Spydet
 stak Gulveig,¹⁴⁾
 og hun i Højs¹⁵⁾
 Hal blev brændt,
 tre Gang' brændt,
 som tre Gang' baaren.

— — —

— — —

Heid hun hed,¹⁶⁾
 hvor i Hus hun kom,
 Spaadomsvølven,
 Ulve hun tæmmed,
 Sejd hun evned,
 Sejd hun øved,
 altid elsket af
 onde Magter.

Da steg alle Guder
 til Skaber-Stole,
 hver hellig Gud,
 for Raad at holde
 om, hvem der List i

Luften blanded
 og Ods Mø skænked ¹⁷⁾
 til Jætteslægten.

Tor ene heftig
 Harmen viste,
 han sidder sjældent,
 naar han saadant spørger,
 da revned Eder,
 Ord og Løfter,
 Overenskomster
 brødes alle.

Hun veed, hvor Heimdals
 Horn er under
 det hellige lyse
 Lovtræ lagt. ¹⁸⁾
 Over det øses
 Fossevældet
 af Valfaders Pant.
 Veed I mer eller hvad?

* * *

Øster sad den oldgraa
 i Urskoven ¹⁹⁾

og fostred der
Fenres Yngel;
deriblandt er
den, som bliver
Sols Tyv
i Trolds Ham.

Den ved Baarer
fylder Bugen,
oversprøjter med Blod
Guders Bolig.
Sort bliver Solskin
de næste Somre.
Alt Vejr værres.
Veed I mer eller hvad?

Han sad paa Højen
og slog Harpen,
Gygens Vogter,²⁰⁾
gladen Egdir.
Nær ham gol i
Gallegrenen²¹⁾
en skøn rød Hane,
den, som hedder Fjalar.

Gyldenkammen
gol hos Aser.
Den vækker Helte
hos Hærfader.
En anden galer
under Jorden,
Hanan som Sod
i Hels Sale.

Jeg saa' Balder,
blodig Guddom,
Odins Barns
skjulte Skæbne.
Jeg saa' vokse
højt paa Volden
tynd og yndig
Mistelten.

Hød traf med Buen,²²⁾
Træet var Pilen,
som mig syntes
sorgbevinget.
Men Frigg begræd²³⁾
i Fensale

Valhals Ve.
 Veed I mer eller hvad?

En saa' hun ligge
 under Kilde-Lunden,
 en, som ligned
 Loke i Lænker.
 Der sidder Sigyn ²⁴⁾
 støt ved hans Side,
 smiler aldrig.
 Veed I mer eller hvad?

Da snor Vale ²⁵⁾
 viede Tove,
 haardt de holder,
 tvundet af Tarme.

* * *

Aa gaar af Øster
 i Edderdale,
 Sværdenes Blod-Aa,
 som hedder Slid.

* Nordligt stod der
 i Nidefjælde ²⁶⁾

Sal af Guld
for Sindres Ætter.²⁷⁾
En anden Sal
saas i Okolne,²⁸⁾
Jættens Brygsal,
som hedder Brime.²⁹⁾

Sal saa' hun stande
fjernt fra Solen
paa Dødningestrand
med Døren mod Nord,
Edderdraaber stænker
ind ad Lugen,
slynget henad Vægge
er Slangerygge.

Der saa' hun vade
i sejge Vande
Meneds-Mænd
og Mordulve,
den, som faar Elskov af
andres Kvinder,
der suged Nidhugs
Næb de døde,

Ulv sled i Aadsel.
Veed I mer eller hvad?

Frem ser jeg længer,
meget kan jeg sige
om Ragnarok,
Faldets Rædsel.³⁰⁾

Brødre hinanden
Banesaar hugge,
Børn af Søskende
Blodsbaand bryde,
Grundene larme,
Gygerne flyve,
og ingen Mand
skaaner andre.

Vildt lever Verden,
Hor saa vide,
Hugtid, Hærtid,
halve Skjolde,
Vindtid, Ulvtid,
saa vælter Verden.

Mims Sønner ile,
thi Skæbnen galer³¹⁾

ud af det gamle
Gjallerhorn.
Højt blæser Heimdal,
Horn er i Luften,
Ord skifter Odin
med Mims Hoved.³²⁾

Da skælver Yggdrasils
Ask, det gyser
gennem det gamle Træ.
Da løses Jætten.
Garm glammer højt³³⁾
ved Gnipahule.³⁴⁾
Lænken brister,
og Ulven løber.

Hrym ager østfra
med Skjoldet hævet.
Jordslangen snor sig
i Jætteharme.
Ormen slaar Dybet,
og Ørnen skriger,
har Ligkød paa Næbet,
Naglfar løsner.³⁵⁾

Skib gaar østfra,
Muspels Mænd kommer,³⁶⁾
over Hav ledet,
og Loke styrer.
Alle Uvætter
med Ulven følger,
Byleists Broder³⁷⁾
er med paa Færden.

Surt kommer sydfra³⁸⁾
med svaje Luer,
Valguders Sol
fra Sværdet skinner.
Klipper knage,
og Gyger klage,
døde træder Helvej,
Himlen kløves.

*Hvad nu med Aser?
Hvad nu med Alfer?
Nu gnyr al Jotunheim,
Aser gaa til Tinge.
Dværge stønne
ved Stendøre,

Bjergvægs vise.
Veed I mer eller hvad?

Da kommer Hlins³⁹⁾
Harm anden Gang,
naar Odin gaar
til Ulvkampen,
og Beles lyse
Bane mod Surt,⁴⁰⁾
da falder Friggs
Fryd i Kampen.

* Da maa den store
Søn af Sejrfader
Vidar kæmpe
med Valdyret,⁴¹⁾
haardt han hugger
Hvedrungs Søn sit⁴²⁾
Sværd til Hjertet,
hævner sin Fader.

Da kommer den stærke
Søn af Hlodyn,⁴³⁾
harmfuld Midgaards Vogter
nedhugger Ormen.

Ni Fjed gaar da
Fjörgyns Søn,⁴⁴⁾
isnet af Øglen,
men uden Angest.

Folk har ej mer
i Midgaard hjemme.

Sol ser hun sorte,
synke Land i Hav,
haste af Himlen
herlige Stjerner.
Røg formørker
Maaneskiven.⁴⁵⁾
Højt leger Hede
ved Himmelbuen.

Op ser hun komme
andre Tider
Jord af Vande,
grøn af Vaaren.
Fosser falde,
Ørn flyver over,
som paa Fjældet
Fisken hugger.

Aser mødes
 paa Idesletten,
 mindes den slagne
 Muldomslynger,⁴⁶⁾
 og mindes der
 de mægtige Domme
 og Fimbultys⁴⁷⁾
 første Runer.

Der skulle atter
 underfulde
 gyldne Tavler
 i Græsset findes,
 dem, som i Oldtid
 [Guders Førers
 og Fjølnes Slægts]⁴⁸⁾
 Ætter havde.

Da skal usaaede
 Agre vokse.
 Bittert skal bedres,
 Balder skal komme,
 Høder og Balder bebo
 Hropts Højsale,⁴⁹⁾

de gode Valguder.
Veed I mer eller hvad?

Selv faar Høner⁵⁰⁾
sin Lod i Hænde.
Sønner af begge hans
Brødre bygge⁵¹⁾
i Vindhjem vide.
Veed I mer eller hvad?

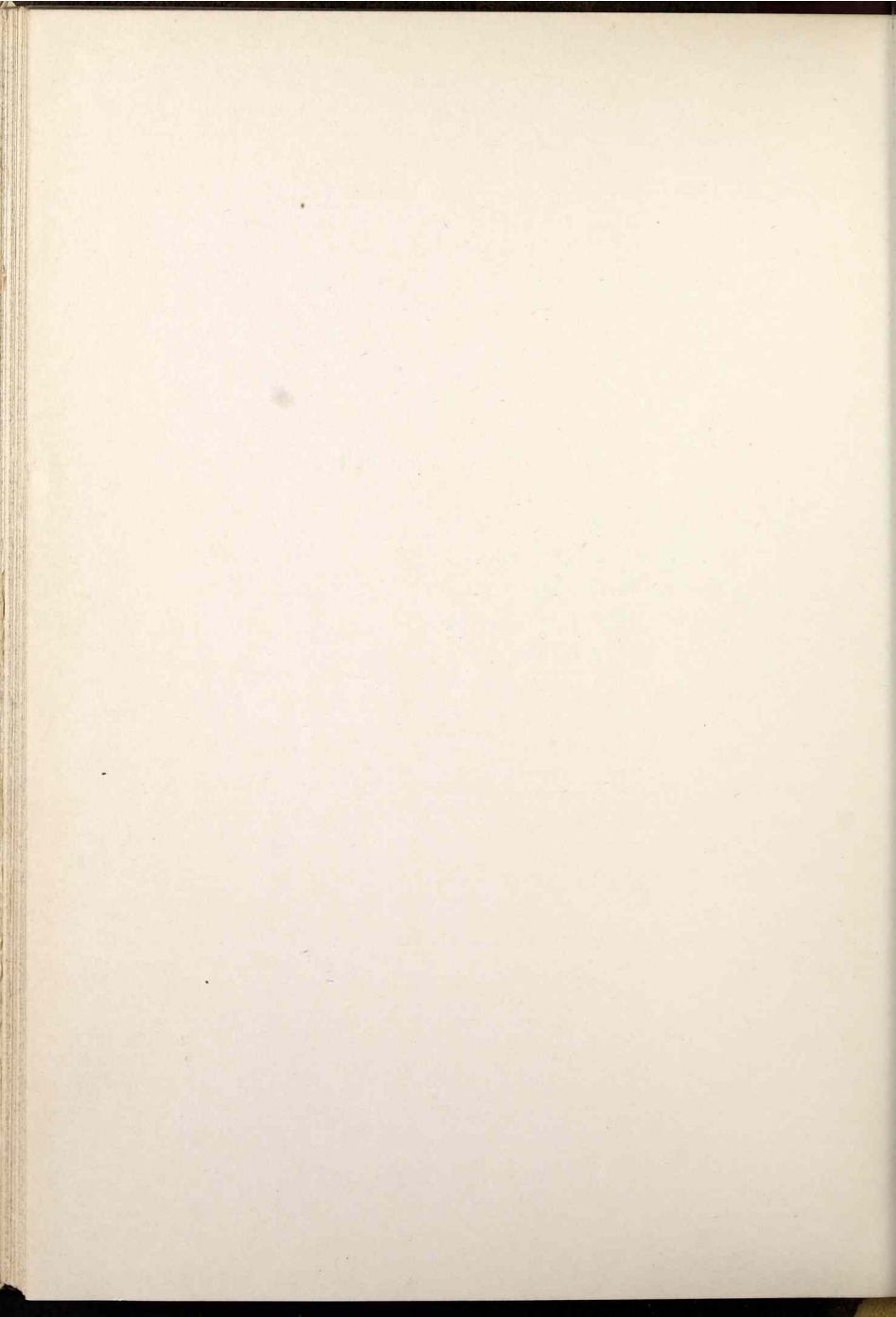
Sal ser hun straale,
mer end Solen,
gyldne Tage
i Gimle.
Der skal det bedste
Folk da bygge,
og alle Dage
dejligt leve.

Da kommer den høje
til Herredømme
hid fra oven,
han raader for alting,
siger Domme

og jævner Sager,
hellig Lov
fra ham skal holdes.

* * *

Frem flyver den skummelt
skinnende Drage,
Øglen dernede
fra Nidefjælde.
Paa Flugt over Val
ved Nidhugs Fjedre
Lig hænger ned. —
Nu maa hun synke.

ODINS RAVNEGALDER

INDLEDNING

TIDLIGERE regnedes „Hrafnagaldr Oðins“ blandt Sangene i „den ældre Edda“, skønt det ikke fandtes i de gamle Pergamentcodices, men i senere Afskrifter paa Papir. Man har mere og mere fattet Mistanke til Digtets Ælde og mener vel nu, at det er digtet paa Island i det 17. Aarhundrede som et Forspil til „Vegtamskviða“ (eller „Balders Drømme“). Jeg skal ikke prøve at udtale nogen Mening om denne Sag, skønt jeg kunde tænke mig, at Dele af Digtet stammede fra gammel Tid, især Begyndelsen, og andre Dele maaske var tilføjede. Det synes meget ujævnt, de første Vers rummende et stort og dybt Gude- og Verdenssyn, de følgende (fra Idunnas Fald) undertiden synkende ned til Folkehistoriernes halvgemytlige Fortælleform, hvor den højtidelige Undertone nærmest bryder igennem i et Utal digteriske Omskrivninger, der langtfra altid har nogen poetisk Værdi, og i de stadiige Stavrim. Slutningen af Digtet er Skildring af en Morgens Frembrud.

Finn Magnusen siger om Digtet i sin Udgave af Edda (2. Bind, København 1822): „Jeg tvivler aldeles ikke om dette Digts Ægthed og Ælde. Det vise først og fremmest dets ældgamle Ord, samt tillige dets fragmentariske Væsen, og især dets ægte mythiske Aand samt den Omstændighed, at det kun har saare faa Hentydninger til de ellers af Eddaer eller Sagaer bekjendte Fortællinger.“ I en Fodnote tilføjer Magnusen: „Det sidste er derimod øjensynlig Tilfældet med det apokryphiske Digt *Gunnars Slagr*, forfattet i nyere Tider, for at efterligne Eddasangene. Vistnok er det ogsaa, hvad Sproget angaar, et Mesterstykke, men dog forekommer deri enkelte nyere Ord, som ikke vare de gamle bekjendte, skjønt det var forfattet af en af Islands lærdeste og skarpsindigste Oldgranskere.“

Finn Magnusen siger senere: „Digtets mange obsolete Ord og flere Omstændigheder have gjort det hartad uforstaaeligt for de fleste Fortolkere. *Gudmund Magnæus* beretter det Sagn, at den ikke uberømte islandske Digter *Erik Hallsen* (der levede omtrent 1650) har søgt at udgrunde *Odins Ravensang* i hele ti Aar, men da de vare forløbne, havde kastet den bort, med den Tilstaaelse, at han endnu kun forstod lidet eller intet deraf. Havde denne lærde Mand ikke været overbevist om Digtets Ægthed og høje Alder, vilde han vist ikke have gjort sig en saa uhørt Umage.“

Finn Magnusens Oversættelse er vistnok meget fremragende som Bidrag til Forstaaelse af Digtets Billeder, men i poetisk Henseende lader den adskilligt tilbage at ønske, og

Meningen bliver ogsaa paa sine Steder dunkel nok. Første Vers gengiver han saaledes :

„Alfader virker,*)
Alfer skelne,
Vaner vide,
Norner vise,
Jættinden føder,
Mennesker lide,
Thurserne længes,
Valkyrier sørge.“

„Alfödr orkar,
álfar skilja,
vanir vitu,
vísa nornir,
elr íviðja,
aldir bera,
þreyja þursar,
þrá valkyrjur.“

Jeg kender ikke nogen Oversættelse af Digtet i nyere Tid, naar fraregnes en rimet Gengivelse af V. B. Hjorth (1865), men denne synes mig at staa meget tilbage for Finn Magnusens. Nærværende Oversættelse kan maaske kaldes lidt tendentiøs, idet jeg har bestræbt mig for at gøre Meningen klar. 4. Vers lyder saaledes efter Originalen :

„Kræfter hos Dvæрге
svinde, Verdner
ned mod Ginnungs
Ætling synke.
Ofte Alsvier
fra oven dem styrter,
ofte fra Faldet
samler dem tilbage.“

„Dugir með dvergum
dvina, heimar
niðr á Ginnun
niði sökkva;
opt Alsviðr
ofan fellir,
opt of föllnum
aptr safnar.“)

Som Kuriosum kan her nævnes, at Ordet „dvine“ (svinde)

*) Skal her sikkert oversættes : bevirker.

endnu eksisterer i Jysk, om end sjældent. (At dvines hen = at visne, tæres hen).

Finn Magnusens og V. B. Hjorths Oversættelser samt H. von Wolzogens tyske Oversættelse har været mig Hjælpe-midler til Forstaaelsen af Digtet. Dette mener jeg bør ikke tabes, selv om dets høje Ælde kan drages i Tvivl, særlig for Deles Vedkommende.

September 1914.

THØGER LARSEN.

F^{OR} Alfader
Alfer stirre,
Vaner forske,
Norner vise.
Trolde fødes,
Tider tynges.
Lyst har Turser,
Traa Valkyrjer.

Aser aner
onde Varsler,
kaster vilde
Veje Runer.
Springvældet skulde¹⁾
Urd bevogte,
mægted vel væрге
det mod Vinter.

Heftigt da Hugin²⁾
hende søger.

Tøver den, aner
 Aser ondt.
 Det tykkes Thrains³⁾
 tunge Drøm,
 Dains Dødsens⁴⁾
 Drøm det tykkes.

Dværgenes Hænder⁵⁾
 synker, Himle
 synker over
 Ginnungs Ætling.⁶⁾
 Tit Alsvier⁷⁾
 ned dem tynger,
 faar dem atter
 op af Faldet.

Fast staar aldrig
 Strand, ej Straale,
 listigt aflader
 Luft ej at strømme.
 Visdoms Magt
 i Mimers Brønd
 dybt sig dølger.
 Veed I mer eller hvad?

* * *

Videsyg Disa
dvæler i Dale,
hun fra Yggdrasil's
Ask er segnet;
Alfers Ætling
hedder Idunna,⁸⁾
yngst af Ivalds
ældste Børn.

Ilde fandt hun
hurtigt Faldet,
under det høje
Træ holdt fast.
Keded sig nu
hos Nørves Slægt,⁹⁾
bedre vant
i Hjemmets Bolig.

Sorg Sejrguder
saa' hos Nanna,¹⁰⁾
sendte [Idunna]
et Ulveskind.¹¹⁾
Hun fór i det,
Hu hun veksled,

leged listelig,
Lød hun skifted.

Vejrgud valgte ¹²⁾
Vagtud til ved ¹³⁾
Stemmens Sommer-
Dør at spørge ¹⁴⁾
om Verdens Skæbne,
hvad Kvinden vidste.
Brage og Loft var ¹⁵⁾
Vidner begge.

Galder gole,
Ulve rede
Røgner og Guderne ¹⁶⁾
ved Jordens Rand[?].
Odin lytter
højt i Hlidskjalf,
lød dem ride
lange Veje.

Vise As bad
Ungdoms Disa
tyde ham og
hans høje Følge
Himlens, Helhjems,

hele Verdens
Oldtid, Ælde,
Undergang.

Ej hun mælte,
ej formaaede
Guden hun et
Svar at give.¹⁷⁾
Taaren trilled
tungt fra Øjet,
som hun atter
Barndom ejed.

Ind kommer øst
fra Eliváger¹⁸⁾
rimkold Turses
Trylletorn,¹⁹⁾
den, hvormed Døder²⁰⁾
dummer alle
Midgaards Mænd
i mørke Nætter.

Dovner da Daad,
Hænder dvale,
Svimlen svækker

hviden Sværd-As,²¹⁾
 Ørhed rinder,
 Taage ryger,
 sagtner Sindets
 Sysler ganske.

Saadan fandt Guder
 den jordfaldne,
 da hun sorgfuld
 ej kunde svare,
 trygled des mer,
 jo mer hun tied.
 Intet dog nytted
 ivrig Tale.

Gaadefærdens
 Gudefører,
 Vogter af Herjans
 Gjallerhorn,²²⁾
 fulgtes bort med
 Nålars Frænde.²³⁾
 Grimnis Skjald var ²⁴⁾
 Jordens Skjold.

Vidars Mænd²⁵⁾
 til Vingolf naaede.²⁶⁾

Did de fôr paa
Fornjots Tanker.²⁷⁾
Ind de gik, og
Ygg de Aser²⁸⁾
Velkomst gav ved
Drikkegildet.

De hilste den hængte²⁹⁾
heldigste Asa,
bad ham være
Vært til Højboards,
Guderne samles
glade om Hornet,
stedse med Ygg de
yndigt feste.

Og ved Bænk, som
Bølverk bød dem,³⁰⁾
blev Sæhrimner³¹⁾
sydet budt dem.
Skøgul for Borde³²⁾
skænkede og bød til
Maden Mjød af
Mimershornet.

Mange spurgte
ved det Maaltid,
Guder Heimdal,
Gudinder Loke,
om Kvinden kendte
Spaadom og Sandsagn,
indtil Skumring
sortned Salen.

Spagt var Svaret,
som det lød fra
Sendebud med
liden Lykke.
Tungefærdig
Kvinde talte
kun i golde
Lyd om Gaaden.

Omi svarer,³³⁾
alle lytte :
„Nat skal bruges
til nye Raad,
tænke til Morgen
hver, som mægter

Raad at give,
godt for Aser.“

Vide randt fra
Bjerges Rygge
sagte Fodret
ned til Fenre.³⁴⁾
Da gik fra Gildet
hilst af Guder
Hropt og Frigg,³⁵⁾
mens Rimfakse fôr³⁶⁾

Døre aabned
Dellings Søn,³⁷⁾
kørte Hest, som
funkled herligt,
Mandhjems Hest, hvis
Manke skinner.³⁸⁾
Dvalins Fælle³⁹⁾
fôr i Ridt.

Gennem Jorddørs
Gab mod Norden,
under yderst
Rod af Asken

gik til Hvile
Gyger og Turser,
Lig, Dvæрге
og Svartalfer.⁴⁰⁾

Riser sig rejste,
Alflys randt,⁴¹⁾
Natten søgte
nord til Niflheim.
Højt lød Hane-
Gal hos Heimdal,
Hornets Gud paa
Himlens Bjerge.

NOTER

VØLVENS SPAADOM

¹⁾ *Altræet* = Yggdrasil.

²⁾ *Ymer* ɔ: Mumleren (*ymja* ɔ: udsende en dæmpet susende Klage, svag „Galm“. *Ymr* ɔ: dump Larm eller maaske som Lyden af Frørnes Kor i et fjernt Kær; Lyden af den skridende Bræ; Naturstemme). *Ymer* = Aurgelmir = Dyndgalmer (Morænegalmer; *Galm* ɔ: en lummer, vildsom og tudende Søndenvind, forud for Regn. Ordet eksisterer endnu i Vestjysk og er rimeligvis beslægtet med „gale“ og „galdre“). Ifølge „Vafpruðnismál“ hed Aurgelmirs Søn Pruðgelmir (Storgalmer) og dennes Søn Bergelmir (Bjerggalmer). Niflheimsbønden Hvergelmers Navn betyder overensstemmende hermed; den galmende Kilde.

³⁾ Odin, Vile og Ve.

⁴⁾ Midgaard = Menneskenes Verden.

⁵⁾ Sol og Maane tænkes her mere som Personer end som Ting, derfor Stødordet „sine“ i Stedet for „dens“. Dette Billede stammer vistnok fra Egne højt mod Nord, hvor man samtidigt har set Sol og Maane paa Himlen, hvad Bjørnstj. Bjørnson engang har henledet Opmærk-

somheden paa. De to sidste overskydende Linjer er rimeligvis senere sat ind.

⁶⁾ Maaske Nornerne: Urd, Verdande og Skuld. — Efter Viktor Rydberg menes dog Gulveig, Heid og Angerbode, der ifølge hans Fremstilling i „Fädernas gudasaga“ er en og samme Person, født tre Gange, sml. Verset om Gulveig: „tre Gange brændt, som tre Gange baaren“.

⁷⁾ Af Ymers Krop.

⁸⁾ Herefter følger en Oprensning af Dværge; Remsen tilhører et senere Indskud i Digtet og bærer Mærke af Tilfældighed:

Ny og Næde,
Nordri og Sudri,
Austri og Vestri,
Altjof, Dvalin,
Nár og Nain,
Bivor, Bavor,
Bømbur, Nori,
An og Anar,
Aj, Mjødvitnir.

Veig og Gandalf,
Vindalf, Train,
Tekk og Torin,
Tror, Vit og Lit,
Nár og Nyraad,
nu har om Dverge
— Regin og Rádsvid —
ret jeg talet.

File, Kile,
Funden, Nale,
Hepte, Vile,
Hanar, Sviar,
Billing, Brune,
Bild og Bure,
Frar, Hornbore,
Fræg og Lone,

Aurvang, Jare,
Eikinskjalde.

Nu er det Tid
Dværge at tælle
i Dvalins Flok
fra ham til Lofar.
De, der søgte
fra Stensalen
til Lervangen
og Jordens Valer.

Der var Draupner
og Dolgthrase,
Hár, Haugspore,
Hlævang, Glói,
Skirver, Virver,
Skafid, Ai.

Fjalar og Froste,
Finn og Ginnarr,
Here, Høgstare,
Hljödolf, Móin.
Míndes skal,
mens Tiden lever,
Leddenes Tal
i Lofars Tavle.

⁹⁾ De første „Mennesker“.

¹⁰⁾ Det er ikke usandsynligt, at Tanken om Urds Brønd oprindeligt stammer fra Kendskab til den store Geysir paa Island — eller muligt til et andet varmt vulkansk Væld. Geysir betyder Sprudler (af geysa eller geisa). I „Odins Ravnegelder“ kan Udtrykket for Urds Kilde oversættes ved *Springvældet*. — De hvide Dyndstænk paa Yggdrasils Grene er maaske Stjernerne.

¹¹⁾ Dette Stykke er vistnok senere Tilføjelse. Navnene betyder *Vorden*, *Vordende* og *Skyld*. De to førstnævnte er altsaa en Fortids- og en Nutidsnorne. „Vordende“ udtrykker dog samtidig Bevægelsen mod Fremtiden. Nogen stillestaaende Væren synes ikke at kendes. „Skyld“ er rimeligvis en Hævnnorne, maaske den samme, som omtales blandt Valkyrjerne:

„Skuld holdt Skjoldet“ osv.

Rydberg kalder Urd „den fornemste Norne, Skæbnens og Dødens Dis“, Verdande „en af de tre store Norner“, Skuld „Norne, Valkyrjernes Anførerinde“.

¹²⁾ Vølven (Heid?).

¹³⁾ Odins Øje, sat i Pant hos Mimer.

¹⁴⁾ Gulveig var Udsending fra Vanerne til Aserne. Mordet paa hende fremkaldte Krigen (se Note 6).

¹⁵⁾ Høj = Odin (se „Gylfaginning“).

¹⁶⁾ Heid er rimeligvis Vølven, der fremsiger Kvadet (se Note 6).

¹⁷⁾ Ods Mø = Freja.

¹⁸⁾ Gjallerhornet under Yggdrasil.

¹⁹⁾ Egentlig „Jærnskoven“. Efter „Dansk Ordbog for Folket“ (Dahl og Hammer) er Jærnskoven den tætte Skov paa Danmarks Sydøstgrænse i Oldtiden: Dänischwold. — Viktor Rydberg siger: „Jærnskoven (Járnviðr),

en i de nordligste og østligste Egne beliggende Skov, opfyldt af Vidundere og Trolldom, Tilholdssted indtil Ragnarok for Gulveig-Angerbode, Egdir, Hate og andre „Fenres Slægtninge“. — „Den oldgraa“ er Angerbode, ved Loke Ophav til Fenre, Hel og Midgaardsormen.

²⁰⁾ Gyge = Jættekvinde.

²¹⁾ Yggdrasil, hvori Odin hang i ni Nætter („Odins Galge“, egl. „Odins Hest“).

²²⁾ Hød = Odins Søn, Balders Broder.

²³⁾ Frigg = Odins Hustru.

²⁴⁾ Sigyn = Lokes Hustru.

²⁵⁾ Vale = Lokes Søn, der i Skikkelse af en Ulv rev sin Broder Narve itu, hvorefter Aserne bandt Loke med hans Tarme.

²⁶⁾ Nidefjælde = Næets Fjælde (Mørkefjælde).

²⁷⁾ Sindre = Gnistsprederen, et Dværge navn, hentyder maaske til en Vulkan.

²⁸⁾ Okolne = Ukold (Kuldefri).

²⁹⁾ Brime = den, der forårsager Brænding (Bruser), maaske snarere Jættens Navn.

³⁰⁾ Ragnarok = Gudernes „Tusmørke“, Verdens Undergang. (Egl.: „Ragnarok, Sejrgudernes Fald“).

³¹⁾ Jeg har oversat „mjøtuðr“ ved Skæbne uden at være helt sikker paa Meningen.

³²⁾ Vanerne afhuggede Mimers Hoved, men det beholdt desuagtet sin Visdom.

³³⁾ Garm = Ulvehund.

³⁴⁾ Gniphule = Hulen i Bjergtinden.

³⁵⁾ Naglfar = Lignegleskibet.

³⁶⁾ Efter V. Rydberg betyder *Muspel* Verdensfordærvelsen, betegnes ellers som en varm Verden i Syd (Troperne?), maaske tillige Stedet for Underverdenens Ild.

³⁷⁾ Loke.

³⁸⁾ Surt (Sort?), Muspeiheims Hersker.

³⁹⁾ Hlin = Frigg.

⁴⁰⁾ Beles Bane = Frey.

⁴¹⁾ Valdyret = Fenrisulven.

⁴²⁾ Hvedrung = Loke.

⁴³⁾ Hlodyns Søn (Jordens Søn) = Tor.

⁴⁴⁾ Fjörgyns Søn = Tor.

⁴⁵⁾ „Geisar eimr við aldrnára“ giver næppe nogen helt sikker Mening. Jeg tror dog, at disse Ord maa oversættes: „Røg vælter frem ved Maanen“. Da denne Læsemaade afviger fra de tidligere mig bekendte Oversættelser, maa jeg angive mine Grunde dertil. Jeg mener, at „aldrnári“ betyder „Aldernærer“ (eller „Tidsaldernærer“) og har samme Betydning som Alfernes „ártala“ („Aartæller“) i „Alvismál“. Nordboerne har sikkert tidligt regnet med Maaneaar ligesom andre primitive Folk, hvad „ártala“ som Betegnelse for Maanen viser. Det stemmer ogsaa godt hermed, at Maanens og Solens Fader i „Vafthrudnismál“ hedder „Mundilfæri“ (Tidfører), hans Søn, Maanen, kan da passende hedde „Tidnærer“. Ved Sættningen med „aldr“ er vel mest taget Hensyn til Stavrimet („eimr“). Det vilde ogsaa være paafaldende, om Maanens Forsvinden ved Verdens Undergang var ladet ude af Betragtning, naar baade Solens, Jordens og Stjernernes er omtalt. Desuden giver Verset i den ovenanførte Gengivelse en ret ligefrem og kortfattet Fremstilling af et stort Lands Forsvinden i Havet ved en vulkansk Katastrofe, ledsaget af forudgaaende Jordskælv („Midgaardsormen“), hvad jeg tror har været Ophavet til denne Spaadom (Atlantis Undergang?). Man har forhen oversat „aldrnári“ ved *Slægtsopholderen* (Yggdrasil), senere ved *Ild*.

⁴⁶⁾ Midgaardsormen.

- 47) Fimbulty = den øverste Gud.
 48) Fjølne = Odin.
 49) Hropt = Odin.
 50) Høner er Broder til Odin.
 51) Høners Brødre er Odin og Lodur.

ODINS RAVNEGALDER

1) Springvældet = Livsvældet, Urds Brønd (Oðhræris).

2) Hugin = Odins ene Ravn (Tanken).

3) og 4) Thrain og Dain (Truer [?] og Døder), to Dværgsmede, der vistnok tænkes ved Trolddom at frembringe Balders (?) onde Drømme eller i det hele Drømme af farlig Betydning („Dains dulu draumr“, egl. „Dains mørke Drøm“, men her er taget Hensyn til Stavrimet og maa vistnok tænkes paa en Drøm, der stemmer med Dværgens Væsen).

5) Dværgene er Austri, Vestri, Sudri og Nordri, som bærer Himmelhvælvingen.

6) Ginnungs Ætling = Jorden.

7) Alsvier = Solens ene Hest. Dette skal vist forstaaes saaledes, at bliver Odins Tanke borte, raver Verden i en halvbevidst, søvnagtig Tilstand. Maaske hentyder 4. og 5. Vers ogsaa til selve Balders Drømme. Maaske til Ravnens Beretning.

8) Idunnas Fald har vel for Guderne en lignende Betydning som Urds Forsvinden fra Livskilden; hun rækker dem ikke mere Forryngelsens Frugter.

9) Nørve er Nats Fader.

10) Rimeligvis Ængstelse for Balders Skæbne paa Grund af Drømmene.

11) „Viggjar at véum vargsbelg selcu“, hedder det i Originalen.

- ¹²) Vejrgud = Odin.
- ¹³) Vagtgod = Heimdal.
- ¹⁴) *Stemmens Sommerdør* er rimeligvis en poetisk Omskrivning for Ungdomsgudindens Mund (egl. „gjallar sunnu gátt“).
- ¹⁵) Lopt = Loke.
- ¹⁶) Røgner = Gudernes Fører, vistnok her Heimdal.
- ¹⁷) Paa Grund af sin Ulvenatur har hun mistet Menneskestemmen.
- ¹⁸) Eliváger = de Edderfloder, der fryser til Is i Ginnungagab.
- ¹⁹) Søvnens Torn.
- ²⁰) Døder = Dain.
- ²¹) Heimdal.
- ²²) Heimdal.
- ²³) Loke.
- ²⁴) Brage blev hos sin Hustru, der var under Fortryllesen.
- ²⁵) Odins Mænd.
- ²⁶) Vingolf = Gudindernes Borg.
- ²⁷) Fornjots Tanker = Vindene.
- ²⁸) Ygg = Odin.
- ²⁹) Hangaty = Hængegud, hentyder til, at Odin hang paa Verdenstræet.
- ³⁰) Bølverk = Odin.
- ³¹) Galten, som blev kogt hver Dag, men atter hver Gang var lige hel og levende.
- ³²) Skøgul, en Valkyrje.
- ³³) Omi = Odin.
- ³⁴) Maaske de første Solstraaler.
- ³⁵) Hropt = Odin.
- ³⁶) Rimfakse = Rimmanke.
- ³⁷) Dellings Søn = Dag.

³⁸⁾ Mandhjem = Menneskeverdenen, Mandhjems
Hest = Solen.

³⁹⁾ Dvalin, Dværg (Dvaler, hentyder til Søvn).

⁴⁰⁾ I de to sidste Linjer er Stavrimet udeladt, da dets
Bibeholdelse vilde gaa ud over Gengivelsens Korrekthed
og over Billedets poetiske Simpelhed.

⁴¹⁾ Alflys = Solen.

THØGER LARSEN

Jord. Digte.

Af Pressens Omtale.

„Nationaltidende“. — „Trods sit beskedne Ydre rummer det lille Hefte megen god og ægte Lyrik. — Der er baade Tankeindhold og en undertiden ret overraskende Originalitet i Thøger Larsens Digte, — han er noget for sig, hans Sang har Særklang, hans Vers lyder ikke som de andres, og hans Udtrykmaade er hans egen. — Meget originalt og betagende i sin Uhygge er Digtet „Sagn“ om det udøbte Barn. Og hvor friskt og nydeligt besynger han ikke „Det grønne Foraars“, hvor malende skildrer han ikke „Augustnat“. Maa-ske det smukkeste og inderligste Digt her i Samlingen er det, der hedder „Ved Vinduet“. . . Der er ikke skrevet mange smukkere Digte i de sidste tyve Aars danske Lyrik. —“

Harald Nielsen i „Tilskueren“. — „I det smukke og beskedne lille Hefte, der er et Eksempel paa, hvorledes Digte burde udstyres, finder man en fuldt udpræget Personlighed, om end ikke en færdig Digter. Han vil i Tidens Løb kunne lære at behandle Versene med nogen større Lethed, hans Sind vil kunne blive mere frit og modtageligt, og hans Kunst, som Følge deraf, rigere og skønnere, men hans Væsen vil næppe danne nye Centre. Han har alt fundet sig selv — deraf først og fremmest det Præg af Mandighed, der er over hans Vers.“

— Hans Vers er uden indsmigrende Vellyd. Der er noget stridt over dem, der minder om, at de er blevet til i Sandets og Blæstens Egne. Men har Guderne nægtet ham Ynde, har de til Gengæld forlenet hans Sind med en Styrke og en Fynd, der sætter ham i Stand til at optage det grufulde og det sublime i sin Digtning. I hans „Sagn“ med den ganske ubesmykkede og uformidede Gru er der mere af Folkevisens barbariske Overtro end ellers i moderne Efterligninger. Og som man her mærker hans Kendskab til Folkesjælen i en ur-oprindelig og uafilet Stobning, saaledes bærer hans Digtning ogsaa andre Spor af at staa den store Natur nærmere end det meste af vor Lyrik. —“

C. E. i „Social-Demokraten“. — „ . . Lige saa uanselig som Bogen er, lige saa smukke og ægte er Versene. — De aander virkelig en uforfalsket Muld-Duft, en troskyldig Hengivelse i Naturen, en forelsket Trang til helt at smelte sammen med den. . . Læg Mærke til den Friskhed, den Finfølelse og Farvesans, hvormed Thøger Larsen kan gengive Stemninger i Naturen paa vekslende Tider af Døgnet og Aaret. F. Eks. en Høstnat — et Vinterlandskab — en Foraarsmorgen — eller endelig — med Frygt for at citere for meget — en Sommermiddagsstund.“

Pris: 1 Kr.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG

THØGER LARSEN

Dagene. Viser og Digte.

Af Pressens Omtale.

Chr. Rimestad i „Politiken“. — „Det største, Thøger Larsen har givet, er en Menneskeskildring i et stort fortællende Digt om en Bonde, Jens Højby, der ligger og drages med Døden i den samme Seng, hvor hans Moder for mange Aar siden laa og sloges med Sygdom og Død.

Det er det mest omfattende fortællende Digt, vor nyere Poesi ejer. Det er den voldsomt fortættede Romans fuldkomment sandfærdige Menneskeskildring. Den aabner paa en halv Snes Sider et helt Livs Perspektiv.“

Pris: 1 Kr.

Det Fjerne. Digte.

Af Pressens Omtale.

Valdemar Rørdam i „København“. — „Som denne Digtning er, hæveder den sig, liden af Omfang, en Plads i første Række.“

Chr. Rimestad i „Politiken“. — „Thøger Larsen vakte ved sine to smaa, i Jylland udgivne, Digtsamlinger *Jord* og *Dagene* en usædvanlig Opmærksomhed om sit Navn. Det stod alle Kyndige klart, at Danmark igen havde faaet en betydelig Digter, en Skildrer af Rang, et oprindeligt Sind, der fandt overraskende rigtige Udtryk for sine Erfaringer fra Naturen og Menneskelivet.“

„Aftenposten“. — „Blandt det yngste Kuld af danske Poeter er Thøger Larsen en af de rigest begavede og uden Sammenligning den ejendommeiligste.

Der er noget storladent over hans Poesi; hans Syn er mere vidtstrakt end danske Digteres plejer at være, og Tingene antager uvilkaarligt større, undertiden uhyre, Former i hans Hjerne. Han er en fremmed Fugl i den hjemlige Digterhave, og han har en Kraft i sit Vingeslag, som faar ham til at lade haant baade om Afstand og Tid.“

Pris: 2 Kr.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG

THØGER LARSEN

Bakker og Bølger. Digte.

Af Pressens Omtale.

J. C. i „Berlingske Tidende“. — „Saa lidt, som denne jydsk Sanger har udgivet indtil nu (tre smaa Digtsamlinger), saa bemærkelsesværdige er dog hans Digte, udpræget personlighedsfarvede, som de foreligger.

Thøger Larsen elsker det jydsk Landskab og kan synges smukt og varmt til dets Pris, f. Eks. i Digtet „August“ eller i „Aarets Tider“. Men sjældent er han saa objektiv og rent anskuende som her; i Reglen søger han bag Begivenheden, famler sig Vej til dens inderste Grund, og selv hvor Naturpsykologien svigter ham, fortaber han sig dog i Gaardene over Uendeligheden, med Blikket heftet mod Stjernerne. Thøger Larsens poetiske Plads kan vel i det hele bedst bestemmes ved hans Kærlighed til Naturens Mangfoldighed og dens Skønheds Aabenbaringer i de mest forskellige Skikkelser. Allivert er Genstand for hans Tilbedelse, og han er ikke saa lille et Stykke af en Grubler og en Naturfilosof.

Tilsammen taget bliver denne Digtsamling, hvis Bølgebevægelse træffende er udtrykt i dens Titel, en af de ejendommeligste i de sidste Tidens Vækst paa Poesiens Omraade.“

Sophus Michaëlis i „København“. — „Thøger Larsen er en af Danmarks bedste og oprindeligste Lyrikere. Ikke frodig eller strømmende som Rørdam. Snarere tung, vild og sær som en Lyrikens Bredal. Jordbunden og vejrbid af dansk Natur. Men dyb og evighedsgrublende, lyttende til den løndomsfulde Sammenhæng mellem Altet og Urnaturen og saa vort eget lille skælvende Liv. . . . Overalt er der kostelige Billeder og kostelige Fund af Tanker . . .

„Bakker og Bølger“ indeholder et vidunderligt fortællende Digt: „En Moder“, som fra første til sidste Strofe funkler af nye Udtryk og Billeder, plastisk og vulkansk, støbt som i Surturs Ild, gennemglødet og dog højt bankende af Liv.“

Hans Ahlmann i „Hovedstaden“. — „Thøger Larsens sidste Digtsamling „Bakker og Bølger“ synger om det samme som Digterens tidligere Samlinger: „Jord“, „Dagene“ og „Det fjerne“, om Jorden og Stjernerne, om Nuet og Tiden. Tingenes bestandige Gentagelse i det evige, — men synger og hymner med et saadant Pres af Betagethed, som hørte vi Stemmen oppe fra Kloderne eller dybt inde fra Jorden.

Hvor vi synes, at vi gennem en Digter som Thøger Larsen er kommen Jorden nær, og gennem Forelskelsen i Jorden og Jubelen ved den først rigtig kan høre Evighedssuset mellem Stjernerne.“

Pris: 2 Kr. 50 Øre.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG

THØGER LARSEN

Fjordbredden. Noveller.

Af Pressens Omtale.

Kai Friis-Møller i „Politiken“. — „At *Jens Højbys* Digter magter det sublimme, var en Ting, man vidste. Men i sin Prosa overrasker han ved jævnlig at lade sin Patos fremhæves af en skælmsk Humor, som han hidtil ikke har vist

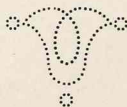
Man maa haabe, at denne Bog vil gøre Hr. Thøger Larsens Navn kendt i en videre Kres, end hans Lyrik formaar det. Han er en fin og dybtmenneskelig Digter, som henvender sig til mange.“

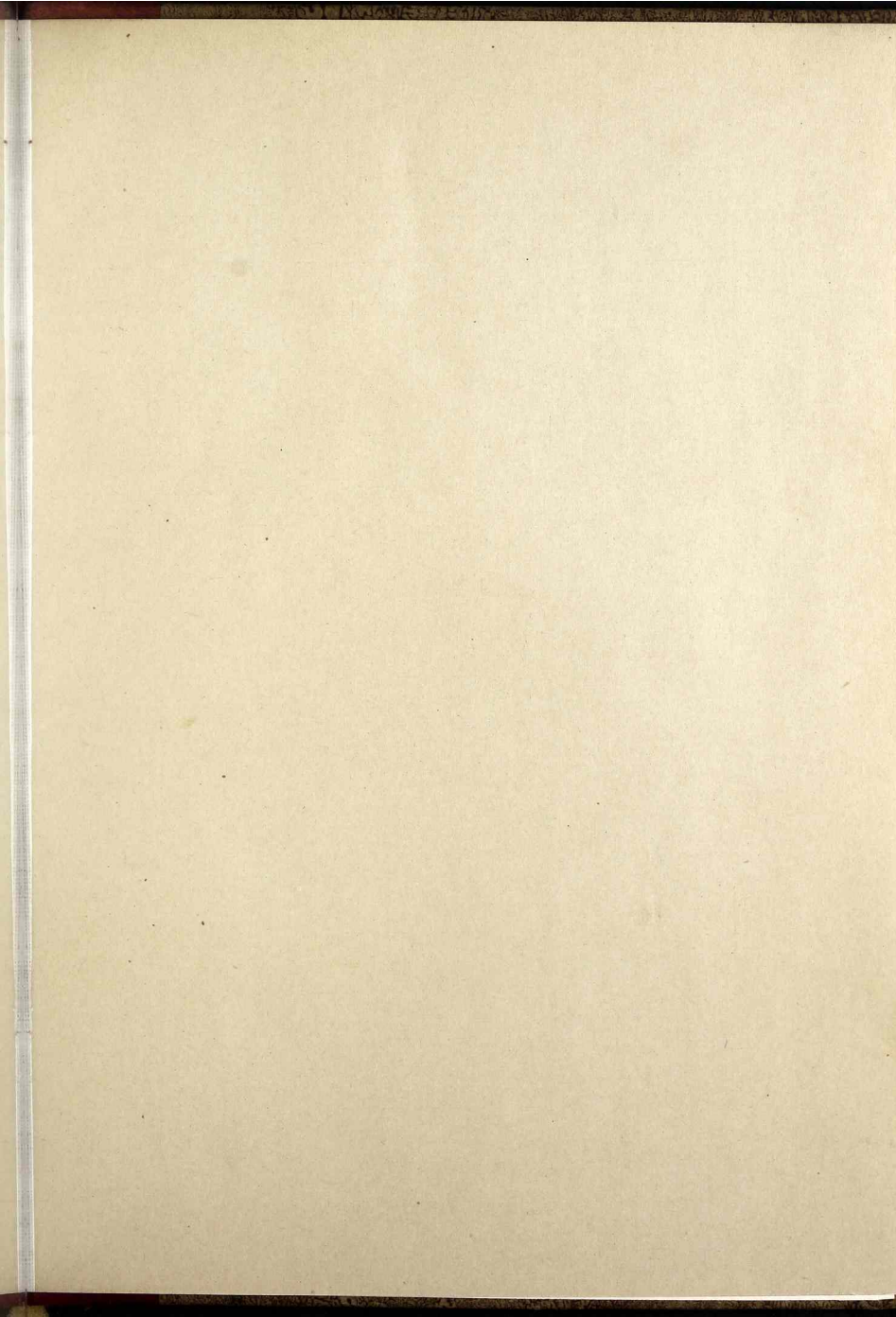
„Aftenposten“. — „Det er en interessant og velskrevet lille Samling Noveller, Forfatteren har udsendt under Fællestitlen „Fjordbredden“. Emnerne har han hentet fra en eller anden Egnovre ved Væsterhavet, og de Mennesker, han skildrer, kender han til Bunds. Men ikke alene Menneskene forstaar han at drage frem, saa de staar lyslevende for Læserens Blik, ogsaa hele Sceneriet omkring dem, Husene, Fjorden, Marker og Himlen, er udmærket tegnet.

Man vil have Fornøjelse af at læse disse Smaafortællinger, de vidner om stor stilistisk Begavelse.“

„Jyllandsposten“. — „Der er i disse smaa Billeder et udpræget jydsk Lune, som er saa velgjørende i sin Ro og sin sunde Fornuft. Og de er ved ganske smaa Midler gjort til Poesi. Thøger Larsens Noveller vil sikkert bidrage i høj Grad til at fæstne hans Ry som en af vore ejendommeligste og fineste Forfattere.“

Pris: 2 Kr. 50 Øre.

GYLDENDALSKE
BOGHANDEL

© NORDISK FORLAG ©

